

ЈУБМЕС БАНКА А.Д. БЕОГРАД

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
2015
СКРАЋЕНО ИЗДАЊЕ



Јун 2016.

Садржај

О нама	3
Пословни амбијент и пословна политика	6
Пословни амбијент	7
Стратешки циљеви и пословна политика ЈУБМЕС банке за 2016. годину	15
Пословање у 2015. години	18
Основни подаци о пословању	19
Рад Управног одбора и Извршног одбора Банке	20
Извештај независног ревизора	21
Биланс стања	23
Биланс успеха	30
Пласирање средстава и гаранцијско пословање / Депозитни послови	32
Кредитни пласмани	33
Финансијска средства	35
Гаранције	36
Депозитни послови	37
Управљање ризицима	39
Банкарске операције и услуге	45
Платни промет	46
Пословање са становништвом	46
Финансијска сарадња са иностранством	48
Организација рада Банке	50
Организациона шема	51
Усклађеност пословања	52
Активности истраживања и развоја	53
Информационо-комуникациона технологија	54
Имплементација ISO стандарда	55
IMPRESSUM	56

Југословенска банка за међународну економску сарадњу – Југословенска банка основана је у јуну 1979. године са циљем да развије и унапреди систем за подршку националном извозу.

Као специјализована финансијска институција давала је финансијску подршку извозним пројектима домаћих компанија. У складу са специјалним Законом о Југословенској банци, Банка је подржавала дугорочну производњу, инвестиције и економску сарадњу између југословенских компанија и страних пословних партнера кроз инструменте рефинансирања и кофинансирања, као и кроз осигуравање националног извоза од некомерцијалног ризика.

Југословенска банка је 1989. године постала прва банка (међу само неколико компанија) у земљи организована као акционарско друштво. У претходних десет година Банка је била рангирана међу неколико јавних акционарских друштава чије су акције биле међу најликвиднијим хартијама којима се трговало на Београдској берзи. Ове акције су биле повремено компонента *STOXX* индекса *Dow Jones*-а и индекса Београдске берзе *Belex15*.

Од 1997. године Банка послује у складу са Законом о банкама и има дозволу да обавља све банкарске операције у оквиру корпоративних послова и послова са становништвом, на домаћим и страним тржиштима. Банка се од тада развила у универзалну комерцијалну банку, која нуди најширу палету производа и услуга, а приоритетно је оријентисана на пружање финансијске подршке малим и средњим предузећима, корпоративним клијентима и извозним пословима. Као одговор на изазове врло конкурентних и динамичних локалних и регионалних тржишта, Банка нуди клијентима широк избор традиционалних производа и услуга из домена комерцијалног банкарства, истовремено развијајући понуду везану за услуге електронског банкарства и за савремене производе и услуге (као инвестиционо банкарство, финансирање трговине и слично). Овакав пословни концепт обухвата успостављање разних модела сарадње са међународним финансијским инсититуцијама, са примарним фокусом на изналажење финансијских извора за подршку развојним програмима кијената Банке.

Пословна политика Банке се примарно базира на примени основних банкарских принципа, међу којима посебно на одржавање ликвидности, безбедности и профитабилности пласмана са циљем да се у потпуности сачува интерес акционара. Од 2012. године Банка у целости примењује Стандарде Базел II, непрекидно усавршавајући свој систем и процедуре за управљање ризиком. Банка је структурно увела и развија функцију контроле усклађености пословања, са циљем да усклади различите банкарске активности и послове, процену ризика контроле усклађености пословања као и имплементацију међународних стандарда, локалних прописа и интерних аката и процедура Банке за спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Након успешног увођења стандарда *ISO 9001* – Систем управљања квалитетом, *ISO 27000* – Стандард управљања безбедношћу информација и *ISO 14000* – Систем управљања животном средином, Банка је стекла сертификат за систем интегрисаног управљања.

Од свог оснивања Банка је усавршавала образовну структуру својих запослених и пуну пажњу усмерила на њихову професионалну обуку. Квалификациона структура запослених је континуирано унапређивана. Банка пружа шансу младим људима који су спремни да примене савремена знања и вештине и понуде иновативна банкарска решења. Крајем 2015. године Банка је имала 131 запосленог радника од којих преко 63% стручњака са високом стручном спремом.

С обзиром на потенцијал и стратешку оријентацију Банке, намеравамо да задржимо позицију конкурентне финансијске институције, која постиже респектабилне пословне резултате и која се сврстава међу водеће банке у Републици Србији, према многим показатељима оперативне ефикасности. Стратешки приоритети Банке у наредном средњорочном периоду, обухватају раст пословне активности који ће се постићи потенцијалним повећањем депозитне основе, што ће се позитивно одразити на повећано учешће Банке на домаћем банкарском тржишту, на јачање капиталне базе кроз докапитализацију, на вођење профитабилних операција са приносима изнад просека банкарског сектора у Србији и на раст базе клијената и диверсификацију пласмана.

Желели бисмо да нагласимо да је 2013. године ЈУБМЕС банка први пут од оснивања започела да обавља пословне активности ван седишта Банке. Први истурени шалтер Банке отворен је у оквиру Универзитета Сингидунум, а почетком 2015. године прва експозитура ван Београда је отворена у Лучанима, граду на западу Србије. Ове пословне јединице не доносе Банци само профит, већ доприносе сталној промоцији услуга Банке. У току последњих неколико година Банка разматра могућност ширења мреже експозитура, што зависи од процене потенцијалне тражње корпоративних клијената, односно малих и средњих предузећа и индивидуалних клијената.

Пословна филозофија и развојна стратешка оријентација Банке су засновани на активној промоцији принципа одговорног бизниса и одрживог развоја, којим се одређује наша трајна вредносна оријентација и обележава развој Банке од њеног оснивања. Од придруживања Глобалном договору Уједињених нација, 2008. године, Банка је континуирано укључена у активности ове водеће глобалне иницијативе за промоцију одговорног бизниса, као и у активности Глобалног договора Србије као националне мреже.

**ПОСЛОВНИ АМБИЈЕНТ И
ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА**

ПОСЛОВНИ АМБИЈЕНТ

Опште напомене

Према подацима Републичког завода за статистику (РЗС) и Народне банке Србије (НБС), бруто домаћи производ (БДП) земље у 2015. години забележио је реални раст у односу на 2014. годину од 0.7-0.8%, достигавши 32.7 млрд евра. Посматрано по тромесечјима, међугодишњи пад БДП у првом тромесечју 2015.године износио је -1.8%, док је раст од 1.1% забележен у другом, 2.3% у трећем и 1.2% у четвртом тромесечју.

Посматрано по активностима, значајан раст БДП забележен је у сектору грађевинарства (10.6%), секторима рударства, прерађивачке индустрије, снабдевања електричном енергијом, гасом и паром, снабдевања водом и управљања отпадним водама (збирни пораст: 4.85%), као и у: сектору финансијске делатности и делатности осигурања (2.6%). У односу на 2014.годину, евидентирано је осетно смањење БДП у сектору пољопривреде (услед суше), шумарства и рибарства (-7.72%), у сектору државне управе, обавезног социјалног осигурања, образовања, здравствене и социјалне заштите (-1.67%), као и у сектору уметности, забаве, рекреације, осталих услуга и у домаћинствима у својству послодаваца (-1.37%). Код осталих активности у 2015.години нису забележена значајнија одступања БДП у односу на 2014.годину.

За разлику од 2014. године, у којој је (услед последица поплава које су се највише одразиле на рударско-енергетски комплекс), забележено смањење индустријске производње од 6.5%, индустријска производња у 2015. години повећана је за 8.2%. Посматрано по секторима, као ефекат опоравка рударско-енергетског комплекса од последица поплава из 2014.године, у сектору енергије забележен је раст од 16.9%, у сектору снабдевања електричном енергијом, нафтом, гасом и делатности климатизације 18.8%, а у сектору рударства 10.5%. У осталим секторима забележен је нешто умеренији годишњи раст: у прерађивачкој индустрији 5.3%, у производњи полупроизвода такође 5.3%, у производњи капиталних производа 3%, а у производњи добара за широку потрошњу 5% (за нетрајне производе), односно 1% (за трајне производе).

У протеклој години промет у трговини на мало на међугодишњем нивоу био је реално виши за 1.4%, а у трговини на велико за 2.5%, у текућим ценама.

Вредност спољнотрговинске робна размене Републике Србије за 2015. годину износи 31,581.4 мил. долара (смањење од 10.9% у односу на претходну годину). Извезено је робе у вредности од 13,365.2 мил. долара, за 10% мање, а увезено у вредности од 18,216.2 мил. долара, за 11.6% мање него 2014. године. Спољнотрговински дефицит износи 4,851.0 мил. долара, за 15.8% мање у односу на претходну годину. С друге стране, због знатног јачања курса долара у односу на евро и динар, из података о спољнотрговинској размени земље у претходној години изражених у валути EUR произлазе другачији закључци. Вредност спољнотрговинске робне размене, изражена у валути EUR, износи 28,421.2 милиона евра (пораст од 6.6% у односу на претходну годину). Извезено је робе у вредности од 12,028.4 мил. евра, за 7.8% више, а увезено у вредности од 16,392.8 мил. евра, за 5.8% више него 2014. године. Спољнотрговински дефицит износи 4,364.4 мил. евра, што је више за 0.6% у односу на исти период претходне године.

Покривеност увоза извозом је 73.4% и већа је од покривености претходне године (72,0%).

Према Анкети о радној снази РЗС, стопа незапослености (број незапослених у односу на број становника старијих од 15 година) у протеклој години је износила је 17.9% (Незапослени су лица која у посматраном периоду нису имала плаћени посао а тражила су га у периоду од четири седмице пре посматраног периода, као и лица која у истом периоду нису тражила посао јер су нашла посао и треба да почну да раде у року од 3 месеца након посматраног периода). Ранијих година анкета је рађена на бази узорка за само један месец у години, тако да је у септембру 2014. године износила 17.6%, а у октобру 2013. године 20.1%. Зараде у протеклој години су номинално смањене за 0.5%, а њихов реални пад износио је 2.4%.

Јавни дуг Републике Србије је крајем 2015. године, према подацима Управе за јавни дуг Министарства финансија, износио је, (без негарантованог дуга локалне власти) 24.8 млрд евра, за око 2.0

млрд евра или 9.0% више него у децембру 2014. године. Повећање јавног дуга је, како последица повећања задужења према иностранству, тако и унутрашњег дуга (продаја државних хартија од вредности и преузимања других унутрашњих обавеза државе). Удео јавног дуга у БДП достигао је 75.5% (крајем 2014. године износио је 70.9%, док је законска граница 45%), док је фискални дефицит (дефицит државе и јавних предузећа, укључујући фискалне активности централне банке и других финансијских посредника) смањен са 6.6% у 2014. години на 3.7% БДП.

Спољни дуг земље крајем претходне године износио је 26.36 млрд евра (повећан за око 369 милиона евра у односу на крај 2014. године), чиме је достигао ниво од 80.7% БДП (крајем 2014. године: 76.6%), чиме је прекорачена граница високе задужености према критеријумима Светске банке (80% БДП). Повећање спољног дуга искључиво је последица јачања курса долара у односу на евро и динар, па је спољни дуг земље, изражено у доларима, у току протекле године смањен за 3.63 млрд долара. Напомиње се да је задужење реалног и финансијског сектора у току 2015. године и *de facto* смањено.

Стране директне инвестиције крајем 2015. године износиле су 26,496 мил. евра, чиме су повећане за 8.7% у односу на крај 2014. године (од 2006. године, са изузетком 2011. године, биле су у сталном паду). Међутим, за осетније покретање кредитне активности и привредни раст примена мера монетарне политике није довољна, већ је неопходно је да се привредни сектор системски реструктурира.

Крајем 2015. године индекс Београдске берзе *Belex 15* износио је 644.10 индексна поена, што је за 4.44% више од његове вредности са краја децембра 2014. Општи индекс акција *Belex Line* забележио је у току 2015. године раст од 2.65%, тако да је крајем децембра износио 1,380.42 индексних поена.

Инфлација, монетарна политика, паритет динара, кредитни рејтинг

У току године тромесечни раст потрошачких цена (у односу на крај претходног квартала) износио је 1.4% у првом кварталу, односно 0.7% у другом, док је у трећем кварталу забележен пад од -0.1%, а у четвртном кварталу 2015. године од -0.5%. Коначно, годишња инфлација, као раст потрошачких цена у децембру месецу о односу на децембар претходне године, износила је 1.5%. Према подацима РЗС, просечна годишња стопа инфлације у 2015. била је нешто виша и износила је 1.9%.

Потпуно циљање **инфлације** представља монетарну стратегију НБС од 2009. године. Циљна инфлација НБС дефинисана је као стопа укупне инфлације (са дозвољеним одступањем) мерена годишњом процентуалном променом индекса потрошачких цена. Основни инструмент монетарне политике и реализације монетарне стратегије је политика референтне каматне стопе НБС, праћена према потреби интервенцијама НБС на међубанкарском тржишту девиза и политиком обрачуна и издвајања обавезне резерве банака код НБС.

Референтна каматна стопа је основни инструмент монетарне политике за постизање циљане инфлације. НБС операције на отвореном тржишту спроводи куповином и продајом хартија од вредности ради регулисања ликвидности банкарског сектора, утицаја на кретање краткорочних каматних стопа и давања сигналног става о монетарној политици. На основу референтне каматне стопе утврђују се каматне стопе на депозитне и кредитне олакшице: Каматна стопа на кредитне олакшице (преконоћни кредит за одржавање дневне ликвидности) у висини референтне стопе увећане за 1.75% и каматна стопа на депозитне олакшице (преко ноћи депонована средства код НБС) - у висини референтне стопе умањене за 1.75%.

Извршни одбор НБС је у току 2015. године, реагујући на кретање инфлације, уважавајући инфлациона очекивања и пружајући подршку макроекономској стабилизацији, доносио одлуке којима је мењао висину референтне каматне стопе. Референтна каматна стопа је у току 2015. године, у седам наврата смањивана за по 0.5%, тако да је са 8.0% у марту смањена на 4.5% у октобру месецу, тако да и даље вишеструко превазилази међугодишњу инфлацију. И поред смањених инфлаторних притисака, задржана је рестриктивна монетарна политика, због често снажних депрецијацијских притисака, високе ликвидности банака и недовољно опорављених јавних финансија. Такође, ризици из домаћег и међународног окружења налажу даљу опрезност у вођењу монетарне политике.

Главне операције, које имају најважнију улогу у остваривању циљева операција на отвореном тржишту, спроводе се путем реверзне репо трансакције, односно репо продаје хартија од вредности, с роком доспећа трансакције од једне недеље. НБС спроводи главне операције редовно, на стандардним аукцијама према унапред утврђеном календару, у чијем спровођењу се примењује референтна каматна стопа.

НБС спроводи режим руковођеног пливајућег **девизног курса**, који подразумева интервенције на девизном тржишту у случајевима знатних дневних осцилација курса, угрожености финансијске и ценовне стабилности, као и ради заштите адекватног нивоа девизних резерви. Ради подршке развоју међубанкарског своп тржишта девизама и омогућавања лакшег управљања ликвидношћу банака, НБС организује своп аукције девизама у оба смера, уз могућност уговарања и билатералних своп операција са банкама.

Током 2015. године, дошло до слабљења динара према еврџ од свега 0.55%, док је курс долара у односу на динар, услед слабљења евра у односу на водеће светске валуте изазваног кризом у Еврозони, порастао за 11.85% (са 99.4641 на 111.2468 динара за долар). Последица наведених кретања је депрецијација номиналног ефективног курса динара у 2015. години од 2,6% („корпу” за обрачун овог курса чине евро и долар, с пондерима од 80%, односно 20%).

Уз раст потрошачких цена у Србији од 1,5% и инфлацију у зони евра и САД од 0,2%, односно 0,7%, у 2015. години динар је реално апрецирао према еврџ за 0,7% и депрецирао према долару за 9,9%. Реални ефективни курс динара у посматраном периоду, према датџ „корпи”, депрецирао је за 1,5%.

НБС је током 2015. године, настојећи да ублажи прекомерне краткорочне осцилације девизног курса, интервенисала у оба смера - продајом 450 мил. евра и куповином 970 мил. евра. Током 2015. године, у међубанкарској трговини реализовано је укупно 8,077.5 мил. евра (за 21.3% више него претходне године), најмање у септембру (366.8 мил. евра), највише у децембру (1,000.5 мил. евра).

На дан 31.12.2015. године курс евра према динару износио је 121.6261 (крајем 2014. године износио је 120.9583). Током 2015. године највиши курс је забележен 29. јануара., у висини од 123.5774 динара за евро, а најнижи 1. октобра, 119.7162 динара за евро).

Укрштени курс *EUR/USD* се кретао у распону од 1.0552 до 1.2141, и на дан 31.12.2015. године износио је 1.0933.

Девизне резерве НБС су на крају децембра износиле 10,376.5 мил. евра, чиме је обезбеђена покривеност новчане масе (M1) од 251 одсто и око седам месеци увоза робе и услуга. То је, посматрано у односу на исти месец 2014. године, више за 469.3 мил. евра.

Нето девизне резерве на крају децембра износиле су 8.420,0 мил. евра. Те резерве представљају укупне резерве умањене за девизна средства банака по основу обавезне резерве, као и за средства повучена од Међународног монетарног фонда у оквиру аранжмана закљученог 2009. године.

Рејтинг агенције *Standard&Poor's*, *Fitch* и *Moody's* оцењују **кредитни рејтинг** Републике Србије за дугорочно и краткорочно задуживање. Актуелни кредитни рејтинзи за дугорочно задуживање Републике Србије у инострану валути код наведених агенција су следећи:

	Standard&Poor's	Fitch Ratings	Moody's Investors Service
Рејтинг	BB- / стабилни изгледи	B+ / позитивни изгледи	B1 / позитивни изгледи
Датум	15. 01. 2016.	18. 12. 2015.	18. 03. 2016.
Активност	потврђен рејтинг	потврђен рејтинг	потврђен рејтинг

Агенција *Standard&Poor's*, потврдила је у јануару месецу ове године и кредитни рејтинг Србије за краткорочно задуживање на нивоу „B“.

Банкарски сектор у Србији

Опште напомене. Укупна билансна актива банкарског сектора на дан 31.12.2015. године износила је 3,402.2 млрд динара (28.0 млрд евра) чиме је, у односу на крај 2014. године, номинално повећана за 2.9%, а реално (изражено у еврима) за око 2.3%. Тенденција стагнације и успореног номиналног и реалног раста индикатора финансијске снаге банкарског сектора земље, забележена у претходних шест година, настављена је и прошле године.

Укупни капитал банкарског сектора Србије је прошле године смањен номинално за 1.6% у односу на 2014. годину, а реално за 2.1% и износио је 619.1 млрд динара (5.05 млрд евра). Коефицијент адекватности капитала од 20.89% је задовољавајући ако се има у виду раст изложености банака кредитном и тржишним ризицима у условима економске стагнације и још увек је далеко изнад прописаног минимума (12%) и минимума по Базелским стандардима (8%), док је показатељ ликвидности 2.09 (L₂; регулаторни минимум: 1), а ужи показатељ ликвидности 1.67 (регулаторни минимум: 0.7).

Банкарски сектор Србије је на крају прошле године исказао позитиван финансијски резултат, уз добит пре опорезивања од 9.7 млрд динара (79.8 милиона евра), знатно више него 2014. године, када је исказао добит од 5.95 млрд динара, односно 49.2 мил. евра. Прошлу годину је са губитком завршило 13 банака, док је преосталих 17 банака остварило нето добит.

Пораст нето добитка био је првенствено раст нето прихода од камата, док су нешто мањи, али значајан утицај имали и ефекти по основу позитивних курсних разлика и остали нето приходи. Насупрот томе, највећи негативни утицај по остварени резултат потиче од раста нето расхода по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбилансних ставки у 2015. години, чему су у значајној мери допринели налази спроведених посебних дијагностичких испитивања банака.

Крајем 2015. године у банкарском сектору Србије пословало је 30 банака које су запошљавале 24,257 лица, 849 мање него годину дана раније. Од тога је 7 у већинском власништву домаћих, а 23 у власништву страних лица (са учешћем од 77.5% у укупном капиталу и 76.1% у укупној билансној суми).

Кредитна активност банака. Ниво укупних кредитних пласмана банака на крају 2015. забележио је номинални пад од 0.6%, односно реални (индексирано у еврима) пад од 1.1% у односу на крај претходне године. Кредити привреди (јавна предузећа и привредна друштва) су номинално смањени за 1.14%, а реално 1.7%, док су кредити становништву порасли за 5.3%, а реално за 5.9%.

Ови подаци одражавају забрињавајуће стање у предузећима, али и у делу банкарског сектора, где су неопходне превентивне мере за спречавање кризе. Проблем банкарског сектора није ликвидност, као што је то био случај у првој деценији овог века, јер средстава има довољно, и нису ограничавајући фактор за кредитирање, а банкарски систем је и даље високо ликвидан. Међутим, услед задужености, приметне су ограничене могућности дела привреде за повлачење нових кредита и обазривост грађана при задуживању и опрез предузећа код нових улагања. Привредници чекају стабилније и предвидљивије пословно окружење, што за логичну последицу има смањени обим тражње за кредитима.

Ослабљена бонитетна способност привреде и становништва, као и повећана обазривост банака због отежане наплате пласмана, односно високе изложености кредитном ризику због положаја реалног сектора, одразили су се на стагнацију кредитне активности.

Проблематични кредити (NPL) у банкарском сектору у Србији. Банкарски систем у Србији је, као и у свим земљама Југоисточне Европе, до избијања глобалне финансијске кризе бележио убрзани раст понуде и експанзију кредита, која је била финансирана "увозом штедње" и проузроковала раст задужености банкарског сектора и повећање изложености клијената валутном ризику. Убрзани раст кредита, уз подређивање управљања кредитним ризиком потреби проширења базе клијената (чије су кредитне способности прецењиване), односно тржишног учешћа, условио је, након поремећаја изазваних кризом, раст учешћа проблематичних кредита у укупним кредитима сектора.

Проблематични кредити (NPL) су у последњих неколико година у Србији у сталном порасту, а према последњем извештају НБС о стању банкарског сектора, њихов удео у укупно одобреним (брuto) кредитима

достигао је 21.6%, док је у 2014. години било 20.82%. Процент високо ризичних кредита привредним и јавним предузећима је на нивоу просека, док је учешће проблематичних кредита у сектору становништва стабилно и знатно испод просека, што је резултат чињенице да је НБС пре кризе поставила веома значајну ограничења за кредитирање становништву, док таквих ограничења за привреду није било.

На крају четвртог тромесечја 2015. године 114.2% укупних бруто проблематичних кредита је било покривено обрачунатом резервом за процењене губитке по билансним ставкама у складу са регулативом, а 62.3% исправкама вредности тих кредита извршеним у складу са међународним рачуноводственим стандардима.

Нови прописи

На пословање банкарског сектора у предстојећем периоду посебно се одражава примена следећих закона и прописа, које су у 2015. години донели Народна скупштина Републике Србије и Извршни одбор НБС:

- Изменама и допунама *Закона о банкама* успостављен је механизам за решавање случајева проблематичних банака, који је усклађен са европском и светском праксом и обезбеђује потпуну заштиту власницима осигураних депозита, ограничава трошење буџетских средстава за спасавање банака и успоставља правило да губитке у случају финансијских тешкоћа банке прво носе акционари. Закон уводи више превентивних механизма - планове опоравка и мере ране интервенције које треба да омогуће превентивно деловање самих банака и рану реакцију НБС као супервизора. Поред измена које се односе на опоравак и евентуално реструктурирање банака, извршене су и измене неких обавезујућих показатеља пословања банака и прецизиране одређене надлежности НБС у области контроле банака. С тим у вези, Извршни одбор НБС усвојио је *Одлуку о плановима опоравка банке и банкарске групе*, којом се ближе прописују садржина плана опоравка банака, односно банкарске групе, начин и рокови достављања плана опоравка, као и изrada и оцена плана опоравка.
- Извршни одбор НБС је извршио измене и допуне *Одлуке о обавезној резерви банака код НБС*, на основу којих су у јануару месецу и сваког месеца у периоду од септембра до децембра, смањиване стопе по којима банке обрачунавају девизну обавезну резерву за по 1 процентни поен, да би крајем године девизна обавезна резерва на изворе са уговореном рочношћу до 2 године била обрачунавана по стопи од 22%, а на девизне изворе са дужим уговореним роком - у висини од 15%.
- Изменама и допунама *Одлуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке*, Извршни одбор НБС је прецизирао услове за рачунање доцње према накнадно уговореном датуму доспећа кредита индексираних у иностраној валути.
- Изменама и допунама *Одлуке о управљању ризицима банке* Извршни одбор НБС је укинуо лимите који се односе на збир великих изложености и на изложеност према лицима повезаним са банком, укључио инвестиционе некретнине у ризике улагања банке и изменио рокове комуницирања са НБС приликом тражења одобрења за уступање потраживања Банке.
- Донете су *Одлука о усвајању акционог плана НБС за спровођење стратегије за решавање проблематичних кредита*, *Одлука о плановима опоравка банке и банкарске групе*, као и сет прописа у области реструктурирања банака.
- Такође су донете *Одлука о спровођењу одредаба Закона о банкама које се односе на давање прелиминарног одобрења, дозволе за рад банке и појединих сагласности и одобрења НБС*, *Одлука о достављању података о проценама вредности непокретности које су предмет хипотеке* и *Одлука о кредитима обезбеђеним хипотеком*.
- У склопу хармонизације прописа са прописима Европске уније, Народна скупштина је донела *Закон о платним услугама*, који је, уз више од 30 подзаконских аката који ближе уређују ову материју, почео да се примењује 01.10.2015. године, чиме је готово у целости стављен ван снаге Закон о платном промету и у мањој мери измењен Закон о девизном пословању. Законом је омогућено и уређено пословање платних институција и институција електронског новца.
- Извршене су значајне измене у поступцима вођења регистра рачуна код НБС.

Економска и монетарна политика у 2016. години и у наредном средњерочном периоду

Основна начела **економске политике** Владе Републике Србије у 2016. години и у предстојећем средњерочном периоду елаборирана су у Фискалној стратегији за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2018. годину.

Влада је стратешки оријентисана на процес европских интеграција и стицање статуса пуноправног члана Европске уније (ЕУ). Општи оквир економске политике за период од 2016. до 2018. године утврђен је развојним документима Владе: *Споразумом о стабилизацији и придруживању* између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране (ССП), *Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ (2013 - 2016)*, *Програмом економских реформи* и општим и секторским националним развојним стратегијама. Процес евроинтеграција подразумева задовољавање економских и политичких критеријума за чланство у ЕУ укључујући стварање стабилног економског и монетарног окружења, развој тржишне економије и јачање њене способности да одговори изазовима конкуренције у ЕУ, уз истовремено јачање административних капацитета и институција које гарантују демократију, владавину права, поштовање људских права и заштиту мањина.

Влада је иницирала и усвојила мере за успостављање стабилности јавних финансија и целокупног макроекономског амбијента. *Програм фискалне консолидације* потврђен је склапањем *Аранжмана из предострожности* са ММФ, почетком 2015. године. Направљен је снажан заокрет у вођењу фискалне политике са резултатима већим од очекиваних, већ у првој години примене програма. Доследном применом мера фискалне консолидације уз амбициозан програм структурних реформи успостављена је макроекономска стабилност. Привредна активност се налази на путањи убрзаног опоравка, а фискални дефицит је драстично смањен. Боља фискална позиција земље смањила је потребе за задуживањем и трошкове сервисирања обавеза. Унапређењем пословног и инвестиционог амбијента омогућено је стварање основе за оживљавање инвестиционе активности.

Основни циљеви економске политике у поменутом средњерочном периоду су:

- наставак спровођења мера фискалне консолидације, одржавање макроекономске стабилности уз заустављање даљег раста дуга и успостављање тренда његовог смањења;
- јачање стабилности и отпорности финансијског сектора решавањем питања проблематичних кредита; и
- отклањање препрека привредном расту и подизању конкурентности спровођењем свеобухватних структурних реформи и наставак примене структурних реформи, посебно у домену јавних предузећа, као и подизање ефикасности јавног сектора.

Влада ће наставити да води одговорну економску политику усмерену на креирање стабилног и предвидивог пословног амбијента. Смањивањем нерационалне потрошње, бирократије и непотребних трошкова државе обезбедиће се даљи раст инвестиционе активности како би се подстакло привредни раст и запошљавање, уз очување нивоа социјалне заштите најугроженијих слојева друштва. У томе кључну улогу имају фискална политика и наставак свеобухватне реформе привредног система. Посебна пажња посветиће се даљем унапређењу пословног амбијента стимулативног за развој приватног сектора. Убрзаће се преостале економске реформе како би се пословно окружење побољшало, посебно јачањем владавине права и отклањањем структурних препрека расту привреде.

Програмом економских реформи наставиће се процес реструктурирања српске привреде, пре свега јавног сектора, са циљем смањења нерационалне јавне потрошње и повећања ефикасности уз бољи квалитет услуга. Побољшање ефикасности јавног сектора спроводиће се укидањем непродуктивних радних места и општом рационализацијом пословања. На основу свеобухватне анализе потреба, спровешће се рационализација са циљем подизања квалитета услуга које држава пружа. У наредном периоду, планиран је завршетак процеса приватизације и реструктурирања предузећа, као и наставак реорганизације и реструктурирања великих јавних предузећа. У пословање предузећа која ће остати под државном контролом увешће се професионализација и одговорно корпоративно управљање, уз измештање социјалне политике из јавних предузећа у систем социјалне заштите, као и постепено и одговорно смањивање државног удела у привреди.

Добри резултати **фискалне политике** постигнути у 2015. години омогућили су благо релаксирање фискалне политике, без довођења у питање успоравања тренда раста јавног дуга и његовог постепеног смањивања од 2017. године. Приоритети фискалне политике биће даље јачање пореске дисциплине, повећање ефикасности наплате пореза и борба против сиве економије. Циљ је успостављање стимулативне пореске политике која подстиче привреду и запошљавање и нулте толеранције за непоштовање закона и криминала и корупције кроз реформисане институције система. На овај начин ће се обезбедити унапређење општих услова привређивања, равноправног пословања и смањивање укупног фискалног дефицита.

Циљ фискалне политике у средњем року је заустављање раста јавног дуга сектора државе и смањење учешћа дуга у БДП на 45% у дугом року, у складу са општим фискалним правилом. Политика расхода је преко мера смањења плата и пензија првенствено усмерена на поштовање посебних фискалних правила која се односе на индексацију плата и пензија, као и на даље релативно смањење текућих расхода, нарочито расхода за субвенције, активирани гаранције и буџетске кредите привреди, услед очекиваног завршетка процеса реструктурирања и приватизације државних предузећа и подизања ефикасности јавних предузећа.

Средњорочни фискални оквир са предложеним мерама фискалне консолидације предвиђа значајно смањење дефицита опште државе на 1.8% БДП до 2018. године. Номинално смањење дефицита до 2018. године одговара додатном структурном прилагођавању од 2.3% БДП у периоду од 2016. до 2018. године. Као последица структурног прилагођавања и смањења дефицита долази до стабилизације јавног дуга на нивоу од 79.0% БДП у 2017, те даљег смањења на 75.9% БДП у 2018. години.

Основни циљ **монетарне политике** је постизање и одржавање средњорочне стабилности цена, чиме се доприноси очувању стабилности финансијског система и остваривању одрживог економског раста.

Монетарна политика НБС у 2016. години засниваће се на *Меморандуму НБС о циљању (таргетирању) инфлације као монетарној стратегији и Споразуму НБС и Владе Републике Србије о циљању (таргетирању) инфлације*, донетим крајем 2008. године, као и на *Меморандуму НБС о циљаним стопама инфлације до 2018. године*, донетом августом 2015. године.

Циљ монетарне политике изражен је нумерички – као годишња процентуална промена индекса потрошачких цена, и износи $4.0\% \pm 1.5$ п.п. у 2016. години. Постављени циљ је изнад нивоа квантитативне дефиниције ценовне стабилности и нивоа циљане инфлације у развијеним земљама (2,0% или 2,5%) будући да је заснован на оцени да у овом периоду неће бити завршене структурне реформе и либерализација цена, тј. номинална, реална и структурна конвергенција са ЕУ.

У остваривању утврђеног циља за инфлацију, основни инструмент монетарне политике је каматна стопа која се примењује у спровођењу главних операција на отвореном тржишту. Висина те стопе мењаће се доследно и предвидиво, у зависности од економских кретања и пројекције инфлације, узимајући у обзир и њен утицај на финансијску стабилност. Поред основног, НБС ће користити и друге инструменте монетарне политике, пре свега политику обавезне резерве. Коришћењем макропруденцијалних инструмената наставиће да доприноси очувању стабилности и јачању отпорности финансијског система. Спроводећи режим руковођено пливајућег девизног курса, НБС ће интервенисати на девизном тржишту ради смањења прекомерних краткорочних осцилација девизног курса, очувања стабилности финансијског система и одржавања адекватног нивоа девизних резерви.

Пошто пројекције указују на ниске инфлаторне притиске у 2016. години и раст бруто домаћег производа испод потенцијала, монетарна политика биће експанзивна и даваће подстрек започетом економском опоравку. Ублажавање мера монетарне политике пратиће темпо фискалног прилагођавања и зависиће од кретања актуелних макроекономских показатеља и економских ризика – како домаћих тако и екстерних. Смањење стопе обавезне резерве банака и очекивани позитивни ефекти примене *Стратегије за решавање проблематичних кредита* требало би да допринесу бољем функционисању кредитног канала, а тиме и ефикаснијој трансмисији мера монетарне политике на реални сектор.

У окружењу ниске и предвидиве инфлације и стабилног девизног курса, НБС ће наставити да спроводи стратегију динаризаације како би смањила осетљивост привреде и становништва на промене курса динара и истовремено повећала ефикасност мера монетарне политике.

Пројекција основних макроекономских показатеља за период 2016-2018.године

На основу текућих економских кретања и изгледа у Србији и међународном окружењу, имајући у виду планиране економске политике и склопљен аранжман из предострожности са ММФ, пројектовани су основни макроекономски агрегати и индикатори за Републику Србију у периоду 2016 - 2018. године.

Успешно спроведене мере фискалне политике и побољшани услови пословног и инвестиционог окружења током 2015. године омогућили су стварање основе за стабилан и одржив раст у наредним годинама. Спровођење оштрих мера фискалне консолидације у условима неповољних економских кретања у међународном окружењу није узроковало значајно смањење домаће тражње, како се раније процењивало.

Кориговане су навише пројекције БДП и повезаних индикатора у наредном средњорочном периоду. Системско унапређење привредног амбијента омогућиће раст страних и домаћих инвестиција, док ће убрзање реструктурирања привреде створити услове за ново запошљавање и повећање продуктивности и конкурентске позиције земље. Раст БДП у 2016. години пројектован је на 1.8% и биће вођен растом инвестиционе потрошње. У 2016. години се очекује скроман раст животног стандарда и благо кориговање навише државне потрошње, омогућено фискалним простором обезбеђеним структурним прилагођавањем.

Пројектована кумулативна стопа раста реалног БДП за наредне три године од 7.7% заснована је на расту домаће тражње, пре свега опоравку инвестиционе активности и расту животног стандарда становништва. Започет инвестициони циклус током 2015. године и у наредним годинама биће носећи развојни фактор који ће, уз реструктурирање привреде омогућити даље смањивање унутрашњих и спољних неравнотежа. Даље спровођење реформе јавног сектора и побољшање пословног и инвестиционог окружења омогућиће стварање основе за убрзање раста.

Средњорочном макроекономском пројекцијом предвиђен је просечан реални раст БДП од 2.5%. Очекује се раст инвестиција и приватне потрошње, по просечној годишњој реалној стопи од 6.1%, односно 1.1%, уз просечни годишњи реални раст извоза и увоза робе и услуга од 7.2%, односно 4.9%. Наставак спровођења кредибилног плана фискалне консолидације утицаће на смањење државне потрошње (-0.5% просечно годишње). Усвојеним плановима структурног прилагођавања привреде наставља се смањивање нерационалне потрошње, бирократије и непотребних трошкова јавног сектора уз истовремено побољшање инвестиционог амбијента. Обезбедиће се и заштита социјално најугроженијих слојева становништва.

Започета путања опоравка омогућиће да се крајем 2018. године обезбеди повећање удела инвестиција у БДП за 2 п.п, смањење удела државне потрошње са 18.2% у 2014. години на 14.4% БДП и повећање удела извоза робе и услуга у БДП на преко 50%. Неопходан је нето прилив страних инвестиција од око 1.5 млрд евра просечно годишње, уз промену структуре улагања ка сектору разменљивих добара. Финансирање платног биланса подразумева истовремено смањивање удела дефицита робе и услуга и дефицита текућих трансакција у БДП на 7.9%, односно 4.2% на крају 2018. године, како би се обезбедила одрживост спољног дуга, екстерна ликвидност и солвентност.

Пројекција основних макроекономских показатеља Републике Србије, 2016-2018. године*

	Пројекција		
	2016	2017	2018
БДП, млрд динара (текуће цене)	4,137.7	4,377.2	4,711.6
Реални раст БДП	1.8	2.2	3.5
Реални раст појединих компоненти БДП, %			
- Лична потрошња	0.2	1.0	2.0
- Државна потрошња	0.9	-2.8	0.3
- Инвестиције	6.6	6.2	5.5
- Извоз робе и услуга	7.7	7.0	6.7
- Увоз робе и услуга	5.8	4.4	4.3
Салдо робе и услуга, евра, % БДП	-9.0	-8.6	-7.9
Салдо текућег рачуна, у % БДП	-4.6	-4.3	-4.2
Инфлација, просек периода, у %	2.8	3.9	3.9
Инвестициони рачио, % БДП	16.8	17.7	18.4

*Подаци Министарства финансија

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА ЈУБМЕС БАНКЕ А.Д. ЗА 2016. ГОДИНУ

Основни *стратешки циљеви* Банке дефинисани за период 2014 - 2016. године су:

- стабилно, ликвидно и профитабилно пословање, односно реализација додатне вредности уз остварене стопе приноса изнад просека банкарског сектора;
- јачање капиталне основе у поступку докапитализације Банке;
- раст обима пословне активности (мерено износом билансне суме), по стопи већој од просека банкарског сектора, односно раст тржишног учешћа Банке у банкарском сектору Србије;
- проширење базе клијената кроз тржишну идентификацију услуга Банке и проактивну стратегију маркетинга код нових - потенцијалних клијената из привреде, локалне самоуправе и становништва;
- успешно дугорочно позиционирање Банке на финансијском тржишту, њеним развојем као специјализоване, динамичне и финансијски јаке институције, препознатљиве по високом квалитету производа и услуга које нуди клијентима;
- активно управљање лошим пласманима;
- раст депозитног потенцијала, и
- активан менаџмент кредитног портфела Банке, уз проширење базе клијената, продужење рочности и диверсификацију пласмана.

Ради остваривања стратешких циљева, Банка ће у планираном периоду:

- тежити повећању обима пословања уз одржавање начела ликвидности, сигурности и профитабилности, као и уз стриктно поштовање поступака и критеријума управљања банкарским ризицима;
- унапредити приступ надзора пословања са аспекта контроле законитости пословања на надзор бази процене ризика којима се Банка излаже током свог пословања и на начин управљања тим ризицима;
- користити све своје расположиве ресурсе у циљу задовољења потреба садашњих и будућих клијената, и то кроз: /1/ унапређење постојећих послова и /2/ увођење и развој нових услуга широке базе клијената - државе, локалних самоуправа, предузећа из најразноврснијих делатности и грађана;
- кроз оснивање специјализованих организационих делова (правних лица) понудити клијентима различите инвестиционе и хеџинг услуге;
- унапређивати управљања људским ресурсима, кроз развој мотивационих схема и стручно оспособљавање свих запослених;
- јачати *retail* банкарске активности, уз стратегију фокусирану на производе којима ће Банка остварити високи приход као *'cash'* кредити, потрошачки кредити, платне картице, и
- јачати *SME* бизнис и пружати финансијску подршку програмима од заједничког интереса;

У функцији реализације горе наведених стратешких циљева Банка ће наставити да развија модеран систем праћења и унапређења пословања са аспекта процене изложености ризицима, уз правовремено и адекватно реаговање увођењем корективних мера, што подразумева и перманентну едукацију запослених у циљу потпуног разумевања процеса управљања ризицима, примену доброг корпоративног управљања, као и редовне комуникације са руководством Банке.

Како су стратешки циљеви засновани на информацијама које потичу из пословног амбијента, њихова реализација зависиће, између осталог, и од намера других привредних субјеката из окружења, као и економских, технолошких и других чинилаца који детерминишу сваку планску одлуку, што претпоставља ризик и неизвесност испуњења. Због тога ће се стратегија континуирано анализирати, а кориговаће се годишње у случајевима значајних одступања у односу на планиране услове пословања.

Остварење стратешких циљева Банке биће реализовано уз пуно уважавање и поштовање следећих **начела пословања** Банке:

- одржавање стабилности и сигурности пословања, кроз континуирано јачање основног капитала резерви Банке;
- пуна примена законских прописа, правила банкарске струке, добрих пословних обичаја и пословне етике;
- имплементација нових трендова у банкарској делатности, по свим видовима, са највећим степеном ефикасности, који ће омогућити правовремено, доследно и сигурно остваривање дефинисаних стратешких циљева;
- савременост, тежња ка увођењу и прихватању европских стандарда у пословању и њихова примена у пословној политици Банке (унапређењем постојећих и увођењем нових одговарајућих поступака и процедура Банка планира да своје пословање у потпуности усагласи са међународно прихваћеним принципима и стандардима), и
- поштовање највиших стандарда стручности и одговорно и благовремено обављање свих послова избанкарске делатности ради свеобухватне заштите преузетих обавеза, обезбеђења ликвидности и благовремене исплате преузетих обавеза.

У складу са стратешким циљевима Банке, Пословна политика за 2016. годину заснована је на поштовању основних принципа банкарског пословања, уз потпуну заштиту интереса акционара. С тим у вези, у обављању пословних активности Банка ће се придржавати следећих **принципа пословања**:

- принципа ефикасности и квалитета услуга, као основне претпоставке за унапређење пословања;
- принципа ликвидности, са циљем остварења стабилне ликвидне позиције Банке, кроз јачање дугорочних и сопствених извора средстава и измену структуре депозитног потенцијала;
- принципа сигурности и солвентности, кроз усклађивање рочне структуре обавеза и потраживања, и
- принципа профитабилности и рентабилности, који остају и у наредном периоду једни од битнијих принципа пословања Банке.

Полазећи од изнетог, дефинисани су основни циљеви **Пословне политике** Банке у 2016. години:

- предузимање свих расположивих мера у наплати потраживања из ранијих година Банке и изврши наплата доспелих потраживања реализацијом средстава обезбеђења;
- активно праћење свих врста репрограмираних кредита са посебном пажњом на групе клијената повезаних лица за које су усвојени унапред припремљени планови реорганизације (УППР);
- континуирано идентификовање, мерење и процењивање ризика и управљање ризицима на начин који ће омогућити раст и развој Банке, уз одржавање прихватљивог нивоа ризичности дефинисаног *Стратегијом управљања ризицима*;
- одржавање реалног раста обима пословне активности у складу са ограничењима везаним за преовлађујуће трендове на тржишту и пословање уз потпуно остварење начела ликвидности, сигурности и профитабилности и свођење могућих ризика на оптимални ниво;
- смањење имобилизације новчаних средстава и повећање учешћа каматоносне aktive у укупном билансу, уз одржавање оптималне ликвидности;
- унапређење и значајан раст кредитног портфела, привлачењем нових клијената кроз унапређењепостојећих и развој нових банкарских производа и услуга и висока одговорност у поступку одобравања кредита и учешћа у осталим видовима финансирања, уз стриктно поштовање поступака и критеријума управљања банкарским ризицима (с тим у вези, Банка ће тежити повећању броја клијената, смањењу концентрације и диверсификацији пласмана);
- раст учешћа послова са физичким лицима у укупној каматоносној активи Банке, кроз активнију понуду банкарских производа, са циљем раста и диверсификације пласмана;
- развијање пословања у корпоративном сектору у циљу, пре свега, задржавања и везивања на дужи рок постојећих клијената, ширења броја великих корпоративних клијента, као и малих и средњих предузећа.
- развој нових банкарских производа и услуга у пословању са становништвом и предузетницима, као и са малим и средњим предузећима;

- усмеравање потенцијала у мање ризичне пласмане, дајући приоритет ликвидности и сигурности водећи рачуна о дисперзији истих;
- одржавање рестриктивног приступа у делу трошковне политике Банке (ефикасно управљање каматоносним и некаматоносним расходима),
- постизање стабилности извора средстава, у делу стицање сопствених извора, као и депозита, пре свега, даљег раста трансакционих депозита (генерално, Банка ће у свом пословању тежити даљем расту депозитног потенцијала на начин који ће по обиму, рочној и наменској структури, обезбедити стабилну базу извора средстава;
- унапређење ефикасности у коришћењу унутрашњих потенцијала Банке;
- раст кредитног потенцијала Банке и ангажовање на отварању кредитних линија код страних банака и међународних организација;
- унапређење активности у делу гаранцијског пословања Банке;
- раст обима електронског платног промета, као и повећање броја клијената у динарском и девизном платном промету и повећање броја клијената-корисника услуга платних картица Банке;
- даље унапређење организације и кадровске структуре са циљем могућности процене и мерења ефеката рада организационих јединица, као основе за утврђивања зарада запослених;
- стимулативно награђивање запослених у одређеним организационим јединицама Банке, одређених руководиоца и других лица на име процењеног учешћа - доприноса у остваривању одлука Скупштине Банке и постављених циљева пословања, и
- унапређење квалитета рада и обезбеђење даљег стручног усавршавања запослених у Банци, кроз пословне тренинге, курсеве, саветовања и друге видове стручног усавршавања и образовања.

У развоју принципа корпоративног управљања, Банка се руководи важећим законским оквиром, захтевима свог међународног развоја, као и интерним корпоративним вредностима.

Правила корпоративног управљања Банке сумирана су у Кодексу корпоративног управљања и односе се на:

- пуну заштиту права акционара Банке;
- јасно дефинисане надлежности и дужности чланова Управног одбора и Скупштине акционара Банке;
- професионалне и личне квалитете чланова Извршног одбора Банке;
- спровођење послова надзора и контроле, као процеса који заједнички, у оквиру својих надлежности, спроводе Управни одбор и надзорни орган друштва;
- независну екстерну ревизију пословања, избором независног ревизора друштва коју доноси Скупштина на предлог Управног одбора;
- усвојена општа акта Банке којима се имплементира интерно регулаторно окружење које омогућује да Банка своју организацију и пословање уређује у складу са сопственим потребама и специфичностима делатности које обавља, те стандардима најбоље праксе;
- јасну, писану и јавно доступну политику извештавања Банке, која дефинише принципе, правила и процедуре извештавања акционара, надлежних органа и јавности;
- јавну доступност свих материјалних информација у оквиру финансијских и пословних извештаја, и
- благовремено извештавање јавности о свим материјалним информацијама по питању битних догађаја.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЛОВАЊУ

Пословање Банке у 2015. години карактерише:

- *Усклађеност свих показатеља пословања Банке са Законом о банкама;*
- *Исказан негативан пословни резултат, који је, пре свега, последица одлуке руководства Банке да на крају године у потпуности обезвреди пласмане одређеној групи клијената који су запали у проблеме, а који су опште познати нашем финансијском систему и који су утицали на пословање већине банака;*
- *Сачуван висок ниво капитала, са адекватношћу од 34.24%, која је значајно већа у односу на просек у банкарском сектору. Током 2015. године, стопа адекватности капитала била је изразито висока, што је, пре свега, проузроковано опрезним вођењем кредитне политике;*
- *Поузданост структуре извора финансирања. Са стањем на дан 31.12.2015. године, укупан капитал учествује са 30.4% у укупном финансијском потенцијалу Банке, што је изнад просека банкарског сектора и представља потврду стабилности извора финансирања;*
- *Висок ниво ликвидности. Банка има релативно високо учешће примарних и секундарних резерви ликвидности у укупној билансној суми. Дајући приоритет ликвидности и сигурности у односу на профитабилност, Банка је усмерила пласмане на оне који су нижег кредитног ризика, и последично, нижег приноса;*
- *Развој пословања са становништвом праћен наставком кредитне експанзије. Растуће потребе клијената условиле су континуирану посвећеност Банке унапређењу услуга и пословних процеса, као и развоју нових производа;*
- *Повећање депозита физичких лица. Захваљујући дугогодишњем поверењу клијената, повећан је депозитни потенцијал физичких лица и поред настављеног пада нивоа пасивних каматних стопа*
- *Проширење базе клијената. Банка је извршила даљу дисперзију кредитног портфолија, као и структуре примљених депозита од корпоративних клијената;*
- *Фокус активности на праћење кредитног портфолија правних лица, посебно оног дела који је показивао знаке неликвидности, налазио се у реструктурирању или је у потпуности обуставио плаћања према кредиторима и добављачима;*
- *Активно учествовање, заједно са осталим кредиторима, у проналажењу најбољих решења за предузећа која су имала шансе да поново покрену своје пословне активности и значајан допринос усвајању програма реорганизације за неке од њих;*
- *Наставак процеса унутрашње реорганизације у циљу бољег пружања услуга и ширењу палете производа својим клијентима, ефикаснијег управљања свим врстама ризика и смањења трошкова пословања и*
- *Детаљна анализа рада постојеће пословне мреже и отварање нове експозитуре у Лучанима опремљене у складу са највишим стандардима.*

РАД УПРАВНОГ ОДБОРА И ИЗВРШНОГ ОДБОРА БАНКЕ

Организација ЈУБМЕС банке одражава интересе акционара за континуелни развој, интензивирање пословних активности и профитабилно пословање, у складу са прописима и савременим банкарским стандардима, уз посвећивање пуне пажње управљању банкарским ризицима и њиховом минимизирању.

Управни одбор Банке је највиши орган управљања Банком у периоду између седница Скупштине Банке, са највећом одговорношћу за стратешке правце развоја и надзор над радом Извршног одбора Банке и других њених органа. Управни одбор Банке, чије надлежности су утврђене Статутом Банке, има 5-7 чланова, од којих је трећина независних, док су остали из редова највећих акционара. На крају 2015. године одбор је радио у следећем саставу:

Зоран Лилић	независни члан	председник
др Анастасија Тања Ђелић	Република Србија	члан
Данијел Пантић	ЈП Југоимпорт СДПР, Београд	члан
др Александар Живковић	независни члан	члан
Аврам Миленковић	Република Србија	члан
Миломир Глигоријевић	Telegroup д.о.о., Београд	члан

Управни одбор је у 2015. години одржао 20 седница. У свим пословним активностима Управни одбор је подржавао развојну политику Банке, засновану на основним начелима банкарског пословања, и то:

- одржавању ликвидности и сигурности у пословању, нарочито у условима нарушене финансијске равнотеже;
- заштити Банке од ризика у пословању;
- повећању капитала Банке;
- унапређењу организације Банке и квалитета пружања банкарских услуга, и
- јачању тржишне позиције Банке.

Чланове *Извршног одбора* именује Управни одбор Банке, коме је Извршни одбор одговоран за свој рад. У складу са својим надлежностима, утврђеним Статутом Банке, Извршни одбор је у 2015. години одржао 182 седнице. Пословне активности Извршног одбора Банке током претходне године биле су усмерене на избор најповољнијих решења са циљем одржавања ликвидности и профитабилности пословања, јачању економског положаја и раста тржишног учешћа Банке. На крају прошле године одбор је радио у следећем саставу:

мр Милош Вујновић	председник
др Рајко Перић	члан

Подразумева се да чланови Управног одбора и Извршног одбора уживају висок пословни реноме и да испуњавају критеријуме које прописује НБС. Јасна расподела и разграничење овлашћења и одговорности између Управног одбора и Извршног одбора загарантована је прописима и Статутом ЈУБМЕС банке, којим се изричито предвиђа да једно лице не може бити истовремено члан оба органа.

Broj: 61/16

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru i akcionarima "Jubmes banke" a.d., Beograd

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju *priloženih finansijskih izveštaja* "Jubmes banke" a.d., Beograd (*dalje* u tekstu i Banka), koji *uključuju* bilans stanja na dan 31. decembra 2015. godine, bilans uspeha, *izveštaj* o ostalom rezultatu, *izveštaj* o promenama na kapitalu i *izveštaj* o tokovima gotovine za godinu *završenu* na taj dan, kao i napomene uz finansijske *izveštaje* koje *uključuju* pregled *značajnih računovodstvenih politika* i druge *objašnjavajuće* informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih *izveštaja* u skladu sa *Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja* u smislu Zakona o računovodstvu i propisa Narodne Banke Srbije, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje *omogućuju* pripremu finansijskih *izveštaja* koji ne *sadrže greške*, bilo namerne ili *slučajne*.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da *izrazimo mišljenje* o ovim finansijskim *izveštajima* na osnovu svoje revizije. Reviziju smo *izvršili* u skladu sa *Međunarodnim standardima revizije*. Ovi standardi *nalažu* da radimo u skladu sa *etičkim zahtevima* i da reviziju planiramo i *izvršimo* na *način* koji *omogućava* da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski *izveštaji* ne *sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze*.

Revizija *uključuje sprovođenje* postupaka u *cilju pribavljanja* revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima datim u finansijskim *izveštajima*. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom *prosudivanju*, *uključujući* procenu rizika materijalno *značajnih pogrešnih* iskaza u finansijskim *izveštajima*, nastalim usled kriminalne radnje ili *greške*. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih *izveštaja*, u *cilju osmišljavanja* revizijskih postupaka koji su *odgovarajući* datim okolnostima, ali ne u *cilju izražavanja mišljenja* o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija *takođe*, *uključuje* ocenu primenjenih *računovodstvenih politika* i *značajnih* procena *izvršenih* od strane rukovodstva, kao i ocenu *opšte* prezentacije finansijskih *izveštaja*.

Smatramo da su *pribavljeni* revizijski dokazi *dovoljni* i *odgovarajući* da obezbede osnovu za *naše* revizorsko *mišljenje*.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski *izveštaji* *istinito* i *objektivno* po svim materijalno *značajnim pitanjima*, prikazuju finansijsko stanje "Jubmes banke" a.d., Beograd na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultat njenog poslovanja i *tokove gotovine* za poslovnu godinu *završenu* na taj dan, u skladu sa *Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja*.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Upravnom odboru i akcionarima "Jubmes banke" a.d., Beograd - Nastavak**

Ostala pitanja

Finansijski izveštaji "Jubmes banke" a.d., Beograd na dan 31.12.2014. godine su revidirani od strane drugog revizora, koji je u svom izveštaju izrazio pozitivno mišljenje 09.03.2015. godine.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Izvršili smo reviziju usklađenosti priloženog godišnjeg izveštaja o poslovanju "Jubmes banke" a.d., Beograd za 2015. godinu sa revidiranim finansijskim izveštajima za poslovnu godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, koji nije sastavni deo priloženih finansijskih izveštaja. U skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju za 2015. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu. Po našem mišljenju finansijske informacije objavljene u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke za 2015. godinu usklađene su sa priloženim finansijskim izveštajima za poslovnu godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine.

U Beogradu, 11. april 2016. godine

"MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo" d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić, Ovlašćeni revizor
Direktor



БИЛАНС СТАЊА

Укупна билансна сума ЈУБМЕС банке на дан 31.12.2015. године износила је 10,416 мил. динара (или 85.6 мил. евра). Мерено висином билансне суме, у 2015. години је ниво пословне активности Банка у односу на претходну, 2014. годину, реално смањен за 30.9 милиона евра, односно 26.5%. Исказани пад пословне активности Банке је последица:

- обезвређења пласмана и кредитно ризичних ванбилансних ставки у нето износу од 1.786.5 милиона динара (14.7 милиона евра), евидентираног првенствено по основу пласмана из ранијих година, а у мањој мери по основу пласмана извршених у 2015.године, и
- смањења депозитног потенцијала за 2,018.3 милиона динара (16.6 милиона евра) у односу на стање крајем 2014. године, услед дестимулативне политике пасивних каматних стопа Банке проузроковане недовољном солвентношћу клијената којима би се прикупљена средства пласирала, као и повлачењем депозита одређених категорија депонената у првом кварталу и крајем 2015.године.

Биланс стања Банке, упоредни преглед стања за 31.12.2015 и 2014. године

(000 РСД)

Р.бр.	БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	31.12.2015	31.12.2014
	АКТИВА		
1.	Готовина и средства код централне банке	2.687,098	2,745,723
2.	Заложена финансијска средства*	102,000	678,600
3.	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	8,756	34,279
4.	Финансијска средства расположива за продају	307	1,291
5.	Финансијска средства која се држе до доспећа	1,077,335	435,448
6.	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	2,061,488	3,298,517
7.	Кредити и потраживања од комитената	2,928,790	5,303,274
8.	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	972
9.	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	99,936	85,082
10.	Инвестиције у зависна друштва	114	99
11.	Нематеријална улагања	4,702	7,775
12.	Некретнине, постројења и опрема	1,305,757	1,327,034
13.	Инвестиционе некретнине	17,246	16,681
14.	Текућа пореска средства	10,443	10,443
15.	Остала средства	112,137	142,875
	УКУПНО СРЕДСТВА	10,416,109	14,088,093
	ПАСИВА		
	ОБАВЕЗЕ	7,244,940	9,127,293
1.	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	1,624	1,624
2.	Депозити и друге обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	103,627	248,759
3.	Депозити о остале обавезе према другим комитентима	6,657,242	8,530,471
4.	Резервисања	174,570	65,433
5.	Одложене пореске обавезе	90,432	90,257
6.	Остале обавезе	219,069	190,750
	КАПИТАЛ	3,171,169	4,960,799
1.	Акцијски и остали капитал и емисиона премија	3.100.833	3,100,833
2.	Резерве	1,584,182	2,182,971
3.	Добитак	276.311	276,311
4.	Губитак до нивоа капитала	(1,790.157)	(599,316)
	УКУПНО ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	10,416,109	14,088,093

* Финансијска средства која се држе до доспећа заложена као обезбеђење за положене депозите осигуравајућих друштва код Банке

Капитал Банке, у износу од 3,171 мил. динара (или 26.1 мил. евра), смањен је у односу на 2014. годину за око 36.35%, што је последица оствареног губитка у 2015. години у износу од 1,790.2 мил. динара, односно 14.7 мил. евра, по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбиланских ставки. Капитал учествује у структури укупне билансне суме са 30.44%, док обавезе у износу од 7,244.9 мил. динара (или 59.6 мил. евра) учествују са 69.56%. Константно висок удео сопствених извора средстава отвара широке могућности менаџменту Банке при уговарању рочности пласмана и у политици управљања ризиком ликвидности, а потврда је и високе стабилности извора финансирања и гаранција стабилности пословања.

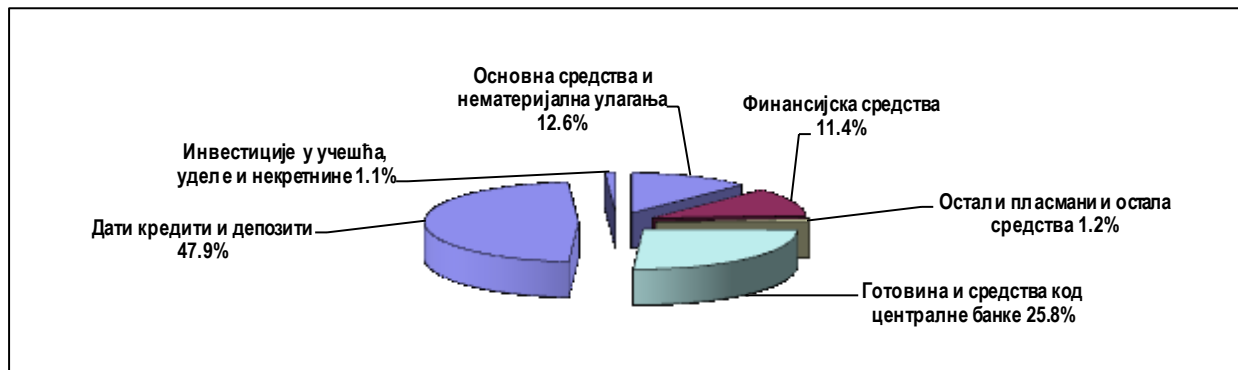
Динарски подбиланс забележио је у 2015. години пад у апсолутном износу од 18.21% у билансној активи, односно 26.54% у билансној пасиви. У погледу учешћа у укупној активи удео девизних позиција повећан је са 57.96% на 64.12%, док је учешће девизног подбиланса у укупној пасиви незнатно смањено (са 61.01% у 2014. на 60.61 у 2015. години). Учешће девизних позиција у пословној имовини Банке (укључујући девизно индексирану активу) на дан 31.12.2015. године износило је око 35.88% (42.04% крајем 2014. године), а укупној пасиви Банке 39.39% (38.99% крајем 2014. године), што је одраз управљања девизним ризиком одржавањем контролисано „дуге“ девизне позиције, првенствено у циљу обезбеђења високе девизне ликвидности.

Са становишта рочности, крајем 2015. године су краткорочна средства (укључујући доспела потраживања по кредитима датим комитентима) чинила 77.82% укупне aktive Банке, а краткорочни извори средстава 58.43% њене пасиве. Ови подаци указују на изузетно повољан однос рочне структуре active и пасиве, који је последица високог удела капитала Банке у структури њене билансне суме.

Пословна имовина (актива) Банке

У структури билансне active Банке на дан 31.12.2015. године највеће је учешће датих кредита и депозита (пласмани клијентима и страним и домаћим банкама и другим финансијским институцијама) у износу од 4,990 мил. динара (41.0 мил. евра), готовине и средстава код централне банке (жиро рачун, депонована обавезна резерва у страниј валути и депоновани дневни вишкови средстава у динарима) у износу од 2,687 мил. динара (22.1 мил. евра), основних средстава и нематеријалних улагања у износу од 1,310 мил. динара (10.8 мил. евра), као и финансијских средстава (хартија од вредности) у износу од 1,188 мил. динара (9.8 мил. евра). Поред тога, билансну активу чине и: инвестиције у уделе и некретнине у износу од 117 мил. динара (0.96 мил. евра), као и остали пласмани и остала средства у износу од 123 мил. динара (1.0 мил. евра).

Структура active ЈУБМЕС банке на дан 31.12.2015. године



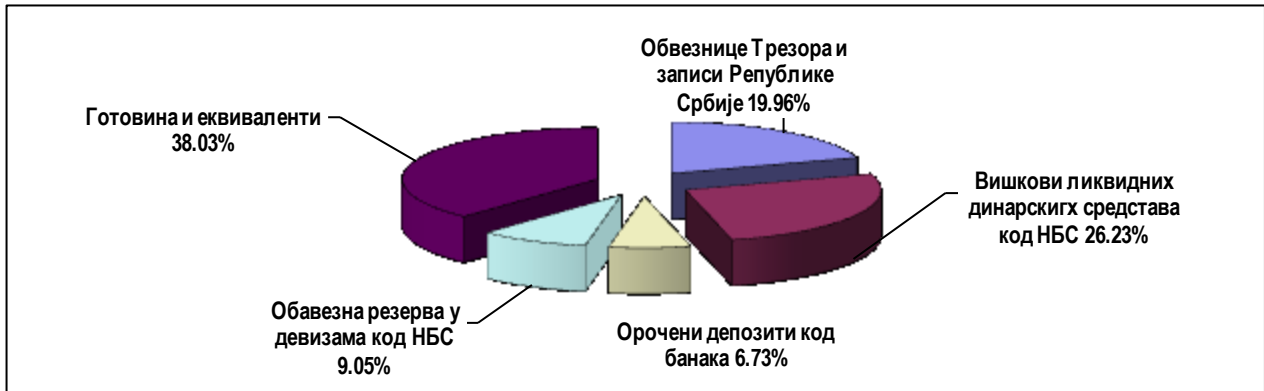
У односу на крај 2014. године у структури билансне active забележено је значајно смањење учешћа датих кредита и депозита (са 61% на 47.9% билансне active), као последица раније поменутог смањења депозитног потенцијала и обезвређења пласмана и кредитно ризичних ванбиланских ставки, због чега је повећан удео осталих ставки у укупној активи Банке без већих измена њихових апсолутних вредности.

Расположива ликвидна средства, ликвидност пословања

Висок ниво динарске и девизне ликвидности који је карактерисао пословање Банке ранијих година задржан је и током 2015. године. Банка је својом имовином и обавезама управљала тако да су дневно расположива ликвидна средства омогућавала несметано испуњавање обавеза саме Банке, као и да њени комитенти располажу својим средствима у складу са уговореним роковима. Расположива ликвидна средства континуелно су одржавана на високом нивоу, а на дан 31.12.2015. године износила су 5,918 мил. динара (48.6 мил. евра), износ који одговара 87.5% суме укупних депозита положених код Банке и осталих обавеза према комитентима, банкама и другим финансијским институцијама.

Ова категорија средстава обухвата готовину и готовинске еквиваленте, вишак динарских средстава пласиран код НБС и домаћих банака, вишак девизних средстава пласиран код домаћих и иностраних банака, обавезну резерву у девизама депоновану код НБС, као и пласмане у обвезнице државне обвезнице и записе Републике Србије номиноване у динарима и девизама.

Структура расположивих ликвидних средстава ЈУБМЕС банке на дан 31.12.2015. године



Готовина и готовински еквиваленти. Ову категорију ликвидне aktive Банке чине готовина у динарима, ефективан страни новац, средства на жиро рачуну Банке - укључујући динарску обавезну резерву, као и средства на контокорентним рачунима код иностраних кореспондентских банака. На крају 2015. године стање ових средстава износило је 18.5 мил. евра, за 33% мање него крајем претходне године (27.6 мил. евра), што је последица смањења стања на текућим рачунима Банке код иностраних банака изазваног падим стања примљених девизних депозита.

Просечно стање средстава на жиро-рачуну Банке, које одговара износу обавезне резерве издвојене у динарима, у 2015. години износило је 561 мил. динара и у односу на 2014. годину смањено је за око 117 мил. динара. Смањење просечног стања на жиро рачуну последица је смањења динарске обавезне резерве и дела девизне обавезне резерве који се издваја у динарима, тј. пада нивоа динарских и девизних депозита који улазе у основицу за обрачун обавезне резерве.

Вишак ликвидних средстава. Све дневне вишкове динарских ликвидних средстава Банка је депоновала преко ноћи код Централне банке и код солвентних домаћих банака. У току године вишак динарских средстава пласиран је НБС у просечном износу од 822 мил. динара (у 2014. години: 565 мил. динара) по каматној стопи за депозитне олакшице која се кретала у распону од 5.5% до 2.5% годишње, колико је износила и на дан 31.12.2015. године. У 2015. години је домаћим банкама пласирано *overnight* просечно око 250 мил. динара по каматним стопама које су се кретале од 2.55% до 9.6%.

Просечно стање девизних средстава на контокорентним рачунима код иностраних банака је износило у протеклој години око 16,6 мил. евра (противвредност), што је мање за 1,8 мил. евра у односу на 2014. годину. Вишкове девизних средстава Банка је орочавала код првокласних страних и солвентних домаћих банака на периоде 1 - 7 дана. Ниске каматне стопе на домаћем и иностраном тржишту новца, као и у неколико претходних година, првенствено су последица ниског нивоа каматних стопа *Euribor*, каматних стопа

Европске централне банке као и Федералних резерви САД. Банка је орочевала девизна средства по каматној стопи од 0.10% до 0.70% за депозите у валути USD код инобанака и по стопи од 0.12% до 0.20% за депозите у валути EUR код домаћих банака.

Обавезна резерва. Банка је у току прошле године, као и раније, у потпуности извршавала обавезе које се односе на обрачун и издвајање обавезне резерве у складу са прописима донетим од стране НБС. Банка је издвајала резерву у девизама у обрачунатом износу, будући да је у новембру месецу 2014.године НБС утврдила негативну камату на издвојену резерву у девизама изнад обрачунате.

Динарска обавезна резерва обрачунава се само на динарске депозите са уговореним роком до 2 године, у константно непромењеном проценту издвајања од 5%, чиме се експлицитно афирмише подстицај банкама на прикупљање депозита у домаћој валути.

Крајем 2014. године девизна обавезна резерва на изворе са уговореном рочношћу до 2 године обрачунавана је по стопи од 27%, на девизне изворе са дужим уговореним роком – у висини од 20%, а на динарске обавезе индексирани девизном клаузулом по стопи од 50%. Процент издвајања обрачунате девизне обавезне резерве у динарима био је утврђен у висини од 36% обрачунате девизне резерве на девизне обавезе са уговореном рочношћу до 2 године, а у висини од 28% на девизне обавезе са дужим роком. У току 2015. године НБС је, у јануару месецу и сваког месеца у периоду од септембра до децембра, смањивала стопе по којима банке обрачунавају девизну обавезну резерву за по 1 процентни поен, да би крајем године девизна обавезна резерва на изворе са уговореном рочношћу до 2 године била обрачунавана по стопи од 22%, а на девизне изворе са дужим уговореним роком - у висини од 15%.

Крајем 2015. године на жиро рачуну Банке била су имобилисана динарска средства у износу од 459 мил. динара, док је, на име обавезне резерве у девизама, на рачунима НБС издвојен износ у противвредности од око 4.4 мил. евра. Валутну структуру издвојене обавезне резерве у девизама (у валутама EUR и USD) Банка је усклађивала са потребама своје девизне ликвидности.

Напомиње се да централна банка на девизну резерву издвојену у динарима признавала камату по стопи од 2.5% годишње до 17. новембра, по стопи од 2% у периоду 18.11.-17.12.2015.године, а од 18. децембра надаље по стопи од 1.75%, док на обавезну резерву издвојену у девизама камату не признаје.

По основу издвојене обавезне резерве динарима, пласмана дневних вишкова динарских средстава код НБС, пласираних преконоћних депозита у динарима код домаћих банака, као и пласираних девизних депозита код домаћих и страних банака, Банка је у 2015. години остварила приходе од око 66.4 мил. динара.

Пласмани код НБС и у обвезнице Републике Србије и записе Трезора. Обим реализације репо аукција се кретао од 200 мил. динара (18. фебруара) до 60 млрд динара (у више наврата у периоду од септембра до децембра), уз највишу прихваћену каматну стопу од 6,19% (21. јануара и 19 фебруара), односно најнижу од 2.49% (16. децембра). Повећана тражња за динарима на међубанкарском тржишту, као и значајно више каматне стопе на депозите банкама до 7 дана од стопе на репо аукцијама, проузроковали су смањење пласмана у репо операције у прва три месеца и обустављање репо аукција од средине фебруара до краја марта месеца. Посебно се напомиње да је Веопиа* током јула и августа бежежила веће осцилације под утицајем реакције тржишта на ескалацију кризе у Грчкој, да би од септембра до краја године ова каматна стопа била приближна стопи на депозитне олакшице НБС. У току 2015. године ЈУБМЕС банка је у репо операције пласирала 34.2 млрд динара (у 2014.години 95.7 млрд динара), по каматним стопама између 2.52% и 6.19%, по ком основу је приходовала око 24.2 мил. динара.

Јавни дуг државе по основу емитованих хартија од вредности у динарима на домаћем тржишту увећан је у 2015. године и на дан 31.12.2015. године износи 640 млрд динара (крајем претходне године је износио 566 млрд динара), а по основу девизних хартија од вредности 2.40 млрд евра (крајем 2014. године: 1.97 млрд евра). У септембру су трогодишње динарске државне обвезнице, на реотварању емисије првобитно емитоване у априлу 2015. године, продате по стопи приноса од 6.59%, нижој за 164 базна поена у односу на емисију из априла 2015. године. Током октобра 2015. године емитоване су динарске државне хартије од вредности рочности 53 недеље, 2 године и 5 година са најнижим стопама приноса од почетка *(Belgrade OverNight Index Average), Просечна пондерисана каматна стопа на преконоћних позајмица на међубанкарском тржишту

емитовања инструмената поменутих рочности. Дугогодишњим развојем рочности криве приноса створени су услови за емитовање *“benchmark”* обвезница, што је један од услова убрзаног развоја секундарног тржишта хартија од вредности. у току 2015. године извршене су две емисије трогодишњих и једна емисија седмогодишњих *“benchmark”* динарских обвезница, свака по 50 млрд динара номиналне вредности.

Крајем 2015.године стање динарских обвезница Трезора у портфељу Банке било је 1,100 мил. динара, а девизних записа – 654,000 евра. По овим основима Банка је наплатила приходе у висини од 52.8 мил. динара.

Дати кредити* и депозити

Укупни кредитни пласмани Банке комитентима и депозити пласирани код банака и других финансијских организација, укључујући обрачуната и разграничена потраживања по основу камате и накнаде, на крају 2015. године износили су, у нето износу (по извршеној исправци вредности) 4,990.3 мил. динара (41.0 мил. евра), номинално за 42% мање него крајем 2014. године, што је последица раније наведених разлога смањења укупне билансне суме Банке. Из тог разлога, у структури укупне билансне суме Банке, кредитни пласмани учествују са 47.9 (крајем 2014.године: преко 61%).

Према критеријуму рочности 84% датих кредита и пласираних депозита крајем 2015. године чине краткорочни пласмани, док према валутној структури, 58.8% чине динарски пласмани, укључујући валутно индексиране кредите (скоро у потпуности дати комитентима) а преосталих 41.2% девизни пласмани (у чему се готово цео износ односи на девизна средства пласирана на контокорентним рачунима као иностраних банака и девизне депозите код домаћих банака).

У секторској структури бруто кредитних пласмана Банке клијентима, у износу од 5,816.2 мил. динара (пре извршене исправке вредности) преовлађују кредити и други пласмани (есконт меница, *factoring*, откуп потраживања) домаћим предузећима са 47.8% (од чега се на краткорочне пласмане односи 70.5%, а на дугорочне око 29.5%), док на пласмане становништву, другим комитентима и јавном сектору отпада 8.9%. Коначно, на доспела потраживања отпада 43.3% ових пласмана, проистекла из неизвршења обавеза више значајнијих клијената Банке. Крајем 2015. године укупна доспела потраживања Банке износила су 2,520 мил. динара, а годину дана раније 2,585 мил. динара.

Финансијска средства и инвестиције**

Ове категорије улагања Банке на дан 31.12.2015. године износиле су око 1,255 мил. динара (око 10.3 мил. евра), односно око 12% њене билансне активе, у чему се на улагања Банке у хартије од вредности односи 1,138 мил. динара, а на улагања у уделе и учешћа у капиталу других правних лица и инвестиционе некретнине 117 мил. динара.

У структури вредности поменутих улагања Банке, око 3 % чине улагања у инострану валуту - у државне записе и обвезнице старе девизне штедње Републике Србије, као и обвезнице Републике Ирак, док су улагања у динарима извршена у обвезнице Трезора, акције домаћих банака и корпорација, и поменута улагања у уделе и учешћа у капиталу и инвестиционе некретнине.

* Детаљније у поглављу ПЛАСИРАЊЕ СРЕДСТАВА

** Детаљније у поглављу ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

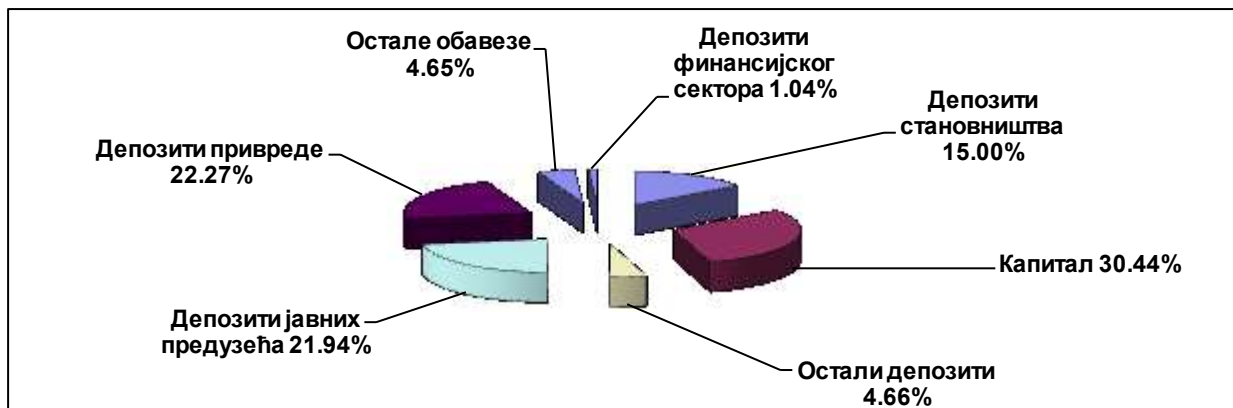
Извори средстава (пасива) Банке

Обавезе Банке

Укупне обавезе Банке на крају 2015. године износе 7,245 мил. динара, или 59.6 мил. евра (крајем 2014. године: 9,127 мил. динара), и чине 69.6% укупног финансијског потенцијала Банке. У томе доминантно учешће, 93.2% имају депозити* у укупном износу од 6,761 мил. динара или око 55.6 мил. евра (крајем 2014. године: 8,779 мил. динара). Смањење депозитне основе последица је дестимулативне политике пасивних каматних стопа Банке и повлачења депозита депонената из јавног сектора ради испуњења њихових буџетских обавеза.

Однос сопствених и позајмљених извора финансијског потенцијала Банке крајем 2015. године био је 0.44:1.00 (крајем 2014 .године износио је 0.54:1.00), што је и даље далеко изнад просека банкарског сектора у Србији (0.20:1) и имплицира висок степен њене самосталности и значајне могућности за финансирање свог развоја.

Структура пасиве и капитал ЈУБМЕС банке 31.12.2015. године



Капитал Банке

Дана 31.12.2015. године укупан капитал Банке (акцијски капитал, емисиона премија, резерве и акумулирана добит), износио је 3,171 мил. динара, или 26.1 мил. евра (крајем 2014. године – 4,961 мил. динара) и представљао 30.4% извора средстава Банке. Смањење вредности укупног капитала Банке за 36.08% резултат је оствареног губитка у 2015. години. За разлику од периода 2005-2008. године, када је укупан капитал био реално више него удвостручен по основу нето остварене добити, у периоду 2009-2013. године, у окружењу захваћеном кризом, за пословање Банке било је значајно одржавање његове реалне вредности, док је у 2014. био смањен, као и у току прошле године. Ипак, о релативно високој капитализованости сведочи чињеница да је показатељ адекватности капитала (CAR) Банке крајем 2015. године био око 34.24%, а у целом банкарском сектору земље – 20.89%.

Акцијски капитал Банке на дан 31.12.2015. године износи 2,912 мил. динара и исказан је кроз 288,330 обичних акција номиналне вредности од 10,100 динара. Акционари Банке су Република Србија и домаћа и страна правна и физичка лица, при чему је учешће Републике и домаћих лица у укупном акцијском капиталу Банке износило 84.33%, а страних лица – преосталих 15.67%. Капитал ЈУБМЕС банке укупно је у власништву 756 физичких и правних лица, од чега физичким лицима припада 5.29% акцијског капитала.

Тржишна цена акција Банке на дан 31. децембра 2015. године износила је 4,582 динара (крајем претходне године: 3,000 динара). Тржишна капитализација ЈУБМЕС банке износила је 1,321.1 мил. динара (или 10.86 мил. евра). Однос тржишне и књиговодствене вредности капитала Банке (*Price to Book Value*) је 0.45, што имплицира могућност значајног раста тржишне цене акција у условима повољније инвестиционе климе.

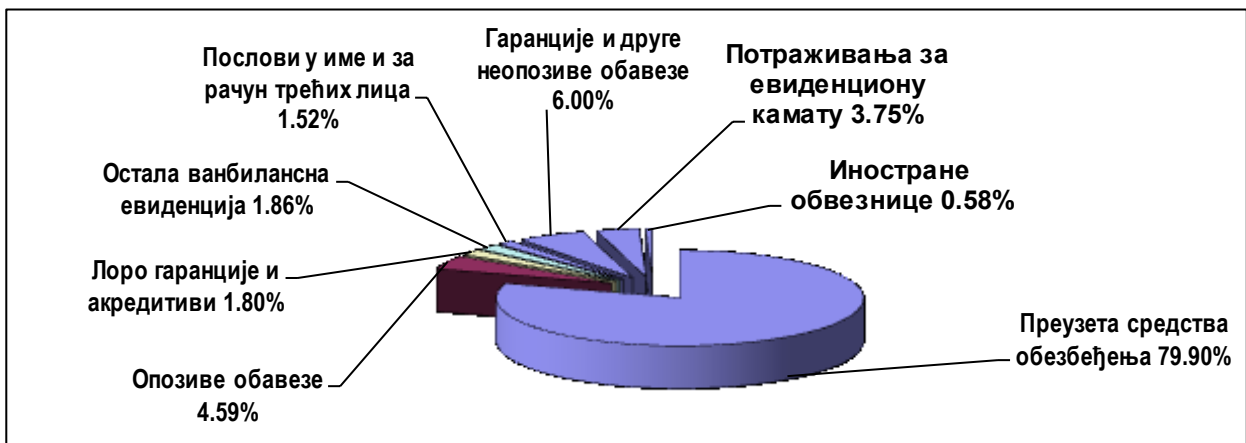
* Детаљније у поглављу ДЕПОЗИТНИ ПОСЛОВИ

Ванбилансна евиденција Банке

Стање ванбилансног пословања Банке на дан 31.12.2015. године износи 32,955 мил. динара и, у односу на стање на крају претходне године, незнатно је ниже (крајем 2014.године: 33,862 мил. динара).

Стање ризичне ванбилансне евиденције - ванбилансне активе која се класификује (чинидбене и плативе гаранције и јемства и неопозиве преузете обавезе)* крајем 2015. године износило је 1,976 мил. динара. Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица износили су 500 мил. динара, евидентирание обвезнице Републике Ирак 193 мил. динара, примљена средства обезбеђења 26,332 мил. динара, потраживања по основу евиденционе камате 1,236 мил динара, преузете опозиве обавезе 1,513 мил. динара, а евиденција лоро гаранција и акредитива 595 мил. динара, док је стање остале ванбилансне евиденције (издате гаранције без правног дејства, потраживања ниске извесности наплате, и друга ванбилансна актива) 610 мил. динара.

Ванбилансна евиденција ЈУБМЕС банке на дан 31.12.2015. године



Потраживања по основу обвезница Републике Ирак у износу од 192,6 мил. динара (1,73 мил. USD) се односе на потраживања цивилног сектора која су унета у ванбилансну евиденцију након усаглашавања са Републиком Ирак и представљају номинални износ обвезница за који оригинални повериоци Ирака или њихови правни следбеници Банци нису поднели документарне доказе на основу којих би стекли право на располагање обвезницама. Банка је као администратор у овом послу усагласила потраживања и регулисала начин њихове наплате, под условима саобразним условима споразума за комерцијалне аранжмане које је Ирак постигао са Париским клубом поверилаца, прихватањем да се реструктурирана потраживања по извршеном делимичном отпису конвертују у обвезнице Републике Ирак.

* Детаљније у поглављу ГАРАНЦИЈЕ

БИЛАНС УСПЕХА

Банка је у 2015. години (пре обрачуна ефеката девизног курса) остварила укупан приход у износу од 2,525.5 мил. динара, односно око 20.76 мил. евра, укупне расходе од 4,315.6 мил. динара тј. 35.48 мил. евра, односно исказала је нето губитак по опорезивању у износу од 1,790.2 мил. динара, односно 14.72 мил. евра.

Губитак у протеклој години непосредна је последица повећања расхода по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбиланских ставки, као и смањењем прихода од камата. Пословање Банке у прошлој години обележено је и неповољном стопом оперативне ефикасности, будући да је *“cost to income ratio”* (однос оперативних расхода, укључујући трошкове зарада, накнада и нето добити од камата и накнада) за период од 1. јануара до 31. децембра 2015. године износио 112.5%, што илуструје негативни ниво продуктивности пословања Банке (у 2014. години: 105.4%).

Биланс успеха Банке за 2014. и 2015.годину

		(у 000 РСД)	
	БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	I-XII 2015	I-XII 2014
1.	Приходи од камата	542,582	680,160
2.	Расходи по основу камата	112,590	223,680
3.	Нето приход по основу камата (1-2)	429,992	456,480
4.	Приходи од накнада и провизија	124,762	148,533
5.	Расходи по основу накнада и провизија	17,889	14,787
6.	Нето приход по основу накнада и провизија (4-5)	106,873	133,746
7.	Нето губитак по основу финансијских средстава намењених трговању	(630)	-
8.	Нето губитак по основу заштите од ризика	(4,392)	(653)
9.	Нето губитак по основу финансијских средстава која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	(2,808)	(2,390)
10.	Нето добитак/губитак по основу финансијских средстава расположивих за продају	(632)	459
11.	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	33,951	54,916
12.	Остали пословни приходи	37,783	33,367
13.	Нето расходи по основу обезвређења финансијских средстава и кредитно ризичних ванбиланских ставки	(1,786,459)	(652,591)
14.	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (3+6+7+8+9+10+11+12)	(1,186,322)	23,334
15.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	308,331	335,689
16.	Трошкови амортизације	39,546	41,346
17.	Оперативни и остали пословни расходи	255,878	245,196
18.	НЕТО ДОБИТАК / ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (13+14+15+16)	(1,790,075)	(598,897)
19.	Добитак/губитак по основу одложених пореза	(82)	(419)
20.	РЕЗУЛТАТ НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (17+18)	(1,790,157)	(599,316)

Камате и накнаде

Банка је у 2015. години остварила укупан приход од камата и накнада износи 667.3 мил. динара (или 5,49 мил. евра), док је нето добит по истим основима износила 590.2 мил. динара (око 4.41 мил. евра), за око 9.6% мање у односу на 2014. годину.

Камате. Банка је у 2015. години остварила приходе од камата у износу од 542.6 мил. динара, уз расходе по истом основу од 112.6 мил. динара. Смањење прихода Банке од камата последица је нижих активних каматних стопа на банкарском тржишту у односу на раније године, опрезног вођења кредитне политике, недовољне тржишне конкурентности кредитне понуде Банке услед недостатка свежег капитала, као и преноса дела прихода од камата на евиденциону камату.

У структури укупних прихода од камата, приходи обрачунати по основу кредитних пласмана и депозита учествују са скоро 67% (363,3 мил. динара), док каматни приходи обрачунати по основу пласмана у хартије од вредности износе 179.3 мил. динара (односе се на пласмане на пласмане у есконт меница и откуп потраживања, обвезнице Трезора Србије, обвезнице по основу сервисирања старе девизне штедње и обвезнице Републике Ирак.). Најзначајнији разлог смањења остварених и планираних прихода представља изостајање прихода по основу репо трансакција са НБС (у 2014. години износили су 131.6 мил. динара).

Високи каматни диференцијал (на сваких 4.82 динара реализованих прихода од камата - свега један динар каматних трошкова) одражава високу стопу учешћа сопствених извора у укупном финансијском потенцијалу Банке.

Накнаде. Укупни приходи од накнада у 2015. години остварени су у планираном обиму, у износу од 124.8, што је за 16% мање него претходне године, када су реализовани енормно високи приходи од накнада по основу посебних аранжманима са нерезидентима у области платног промета са иностранством.

У структури прихода од накнада, 55% се односи на накнаде за обављање платног промета, а преостали 45% на провизије по основу издатих гаранција и послова откупа потраживања, као и на накнаде за друге банкарске услуге. Укупни расходи од накнада у 2015. години, који износе 17.9 мил динара, а у њиховој структури преко 60% чине плаћене накнаде за услуге платног промета..

Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања

Банка је у посматраном периоду остварила нето расходе по основу индиректних отписа пласмана и резервисања у износу од 1,786.5 мил. динара, за 174% више него у 2014. години. Овакво кретање је резултат повећања формиране исправке вредности за билансне пласмане и резервисања за ванбилансну активу, што је углавном последица обезвређења пласмана из претходних година, настало због дошло до битних промена у односу на претпоставке примењене приликом израде финансијских извештаја за претходну годину, односно битно измењених унапред припремљених планова реорганизације (УППР) и одласка у стечај значајних дужника.

Профитабилност пословања Банке у 2015. години

У 2015. години, ЈУБМЕС банка је, узимајући у обзир стандардне показатеље ефикасности пословања, остварила резултате испод просека банкарског сектора. Са становишта учешћа у укупној билансној суми сектора Банка заузима 24. место (0.342% учешћа), а по укупном капиталу 21. место међу 30 банака које послују у Републици Србији. Са становишта финансијског резултата, ЈУБМЕС банка се налази међу 13 банака које су у прошлој години исказале губитке у пословању.

Стандардни показатељи профитабилности пословања ЈУБМЕС банке и банкарског сектора Србије у целини за период 2011-2015. године, упоређени су у следећем прегледу:

ПОКАЗАТЕЉ	2015	2014	2013	2012	2011
<i>Нето добит / Актива (RoA)</i>					
ЈУБМЕС банка	- 17.19%	- 4.25%	0.05%	1.57%	2.63%
Банкарски сектор - просек	0.32%	0.20%	- 0.02%	0.97%	1.23%
<i>Нето добит / Капитал (RoE)</i>					
ЈУБМЕС банка	- 56.45%	- 12.08%	0.12%	2.98%	4.75%
Банкарски сектор - просек	1.58%	0.97%	- 0.10%	4.65%	6.04%
<i>Нето добит / Запослени</i>					
ЈУБМЕС банка	- EUR 112,355	- EUR 39,014	EUR 452	EUR 11,948	EUR 20,041
Банкарски сектор - просек	EUR 3,288	EUR 238	-EUR 24	EUR 7,866	EUR 8,959
<i>Нето приход од камате / Актива</i>					
ЈУБМЕС банка	4.13%	3.24%	5.03%	7.21%	8.76%
Банкарски сектор - просек	4.26%	4.21%	4.54%	4.07%	5.81%

**ПЛАСИРАЊЕ СРЕДСТАВА
И ГАРАНЦИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ**

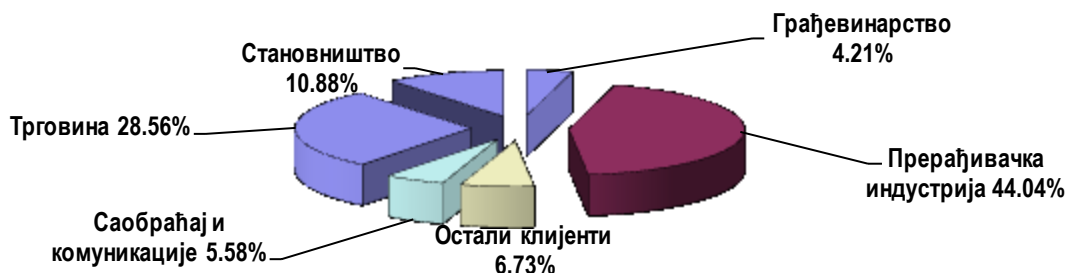
ДЕПОЗИТНИ ПОСЛОВИ

КРЕДИТНИ ПЛАСМАНИ

У 2015. години кредитни пласмани клијентима Банке смањени су у односу на крај претходне године за готово 45%, а на дан 31.12.2015. године износили су у нето износу, по извршеним исправкама вредности, 2,928.8 мил. динара (24.1 мил. евра), чинећи 28.1% њене билансне активе. Смањење кредитних пласмана Банке већим делом је последица обезвређења пласмана због њихове смањене наплативости (повећање обезвређења у односу на крај 2014.године: 1,694 мил. динара), као и смањења номиналног износа пласмана (580 мил. динара), као последице примене конзервативне политике пласирања средстава Банке.

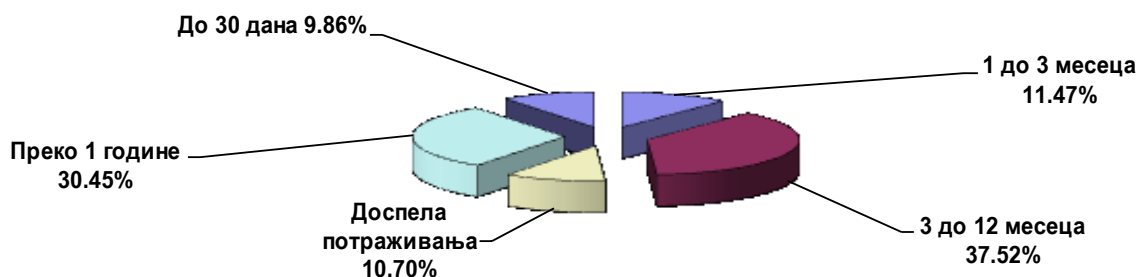
Напомиње се да је крајем прошле године исправка потраживања по основу ове категорије пласмана Банке достигла 52.72%, док је годину дана раније износила 21.19%, да је коефицијент учешћа „лоших кредита“ (*NPL*) у кредитним пласманима достигао 46.91% (крајем 2014. године: 32.98%), а да су доспела потраживања Банке по датим кредитима на дан 31.12.2015. године у бруто износу износила 2,520 мил. динара, у односу на 2,584 мил. динара годину дана раније.

Секторска структура кредитних пласмана Банке 31.12.2015.године



Према критеријуму рочности, 72.8% кредита (укључујући и доспела потраживања) одобрених клијентима Банке крајем 2015. године припада категорији краткорочних пласмана – до године дана, док је, према валутној структури, удео динарских пласмана (укључујући валутно индексирани) био 96.75%, а девизних - свега 3.25%.

Рочна структура доспећа кредитних пласмана Банке 31.12.2015. године



Кредитна политика Банке

Кредитна политика Банке садржи основна опредељења, принципе и критеријуме које Банка примењује у свом пословању у намери да обезбеди рентабилно пословање уз високу ликвидност и јачање конкурентске позиције на финансијском тржишту. Пласмани Банке усмеравају се првенствено оним клијентима са којима Банка има трајан пословни однос под условом да се обезбеђује максимална сигурност и рентабилност пласмана.

Банка има усвојене политике и лимите који дефинишу минимални ниво средстава обезбеђења у односу на висину кредитног излагања. Износ и врста средства обезбеђења утврђује се у зависности од процењеног кредитног ризика сваког зајмотражиоца. Као стандардни инструменти обезбеђења узимају се

уговорно овлашћење и менице клијената, а додатно се уговарају хипотеке на непокретности, залог на покретној имовини, новчани колатерал, гаранције других банака и/или правних лица, залога на хартијама од вредности. Банка уобичајено не захтева колатерал за кредите и излагања према другим банкама.

Политика утврђивања фер вредности колатерала предвиђа да се користе тржишне цене у случајевима где је то могуће, а да се за остале колатерале, уколико су примењиве, користе методе вредновања. Приликом одобравања кредита и других излагања Банка захтева прибављање независне процене вредности колатерала (некретнине, опреме и сл.) од стране овлашћеног проценитеља и мишљења стручне службе надлежне за правне послове о валидности документације и могућности успостављања средства обезбеђења. Банка врши редовну процену вредности колатерала најмање једном годишње и ванредно када се на основу екстерних информација процењује да је дошло до обезвређења потраживања или до поремећаја на тржишту који могу имати утицаја на вредност колатерала. Банка редовно захтева независну процену вредности колатерала најмање једном у периоду од три године у складу са важећом регулативом. Банка у случају неизмирења обавеза клијената врши реализацију средства обезбеђења и приливе по том основу користи за смањење обавеза клијената према Банци..

Пласмани Банке се првенствено усмеравају клијентима са којима Банка има трајан пословни однос, уз остваривање максималне сигурности и рентабилности пословања Банке, као и да, при испуњењу осталих услова, Банка даје предност клијентима који имају отворене динарске и девизне текуће рачуне код Банке и који у већем обиму обављају платни промет преко тих рачуна и клијентима вишег бонитета.

Политиком пласмана је предвиђено да Банка, у оквирима расположивог потенцијала и у складу са рочном структуром извора средстава, одобрава краткорочне и дугорочне кредите и новим клијентима - предузећима, радњама, установама, грађанима и осталим клијентима.

Кредитирање правних лица

Банка одобрава краткорочне и дугорочне кредите, оквирне кредитне аранжмане и споразуме о пословној сарадњи и друге производе правним лицима који укључују кредите за ликвидност, инвестиционе кредите, кредите за обртна средства. Највећи сегмент кредитног портфолија Банке представљају кредитне изложености предузећима. Банка одобрава обезбеђене и необезбеђене кредитне пласмане, у зависности од процене природе пословних активности клијента и његове финансијске ситуације, начина отплате кредита, као и усклађености укупне изложености Банке са усвојеним лимитима. Поред кредитних пласмана, Банка је правним лицима средства пласирала по основу откупа потраживања, у виду есконта меница издатих од стране бонитетних домаћих корпорација, факторинга потраживања клијената Банке од бонитетних купаца у земљи и иностранству, као и откупом потраживања од јединица локалне самоуправе.

Стање кредита одобрених правним лицима на дан 31.12.2015. године износило је у бруто износу 3,420 милиона динара, а откупљених потраживања 1,423 мил. динара (есконт, факторинг и др.).

Краткорочни кредити одобрени су уз фиксну каматну стопу између 4.03% и 29.84% на динарске, односно по стопи од 7.00% за кредите у страном валути или индексиране валутном клаузулом. Дугорочни кредити одобрени су на период до 10 година, уз фиксну каматну стопу од 2.40% до 12.68% за кредите индексиране валутном клаузулом, односно до 12.68% до 21.70% за динарске кредите. На репрограмиране кредите зарачунавана је камата по стопи од 0.25% до 14.03% на годишњем нивоу, а на субвенционисане по стопи у висини референтне каматне стопе.

По основу камата из ових послова Банка је прошле године приходовала 424.5 мил. динара.

Кредитирање становништва

Банка одобрава различите врсте кредитних производа становништву. У циљу процене нивоа изложености које Банка сматра прихватљивим Банка утврђује кредитну способност клијента и вредност средства обезбеђења по кредиту уколико се ради о обезбеђењим кредитима. Банка је развила *scoring* систем на основу којег се процењује ризик кредитног излагања физичким лицима.

ЈУБМЕС банка је у току 2015. године грађанима одобравала краткорочне и дугорочне кредите. Крајем године стање ових кредитних пласмана износило је 414.5 мил. динара, односно 3.41 мил. евра.

Банка у пласману има следеће врсте кредита:

- стамбени кредити – динарски кредити и кредити са валутном клаузулом;
- кредити за куповину аутомобила уз учешће корисника кредита – динарски и са валутном клаузулом;
- готовински кредити – динарски краткорочни и дугорочни кредити, дугорочни кредити са валутном клаузулом (без положеног девизног депозита, са делимичним или 100% положеним девизним депозитом);
- ломбардни кредити;
- искоришћени одобрени лимити по кредитним картицама,
- остали кредити (динарски потрошачки и готовински субвенционисани кредити, одобрени у складу са одлговарајућим уредбама Владе Републике Србије и др.); и
- искоришћени одобрени негативни салдо (*overdraft*) по текућим рачунима грађана.

Структура кредита становништву по врстама производа са стањем на дан 31. децембра 2015. и 2014. године

	2015	(000 динара) 2014
Стамбени кредити	309,192	243,339
Кредити по кредитним картицама	35,892	42,140
Дугорочни готовински кредити	33,863	24,047
Дугорочни кредити за куповину аутомобила	4,889	5,998
Ломбардни кредити	3,218	3,218
Минусни салдо на текућим рачунима	8,238	8,671
Остали кредити физичким лицима	19,253	9,334
Укупно:	414,545	334,655

Готовински кредити становништву одобравају се на период од 6 до 72 месеца а каматна стопа се креће у распону од 6.99% до 17.00%. Готовински кредити становништву са 100% депозитом одобравају се по каматној стопи од 3.5% до 5% на годишњем нивоу и периодом отплате до 15 година. Потрошачки кредити у динарима су одобрени уз каматну стопу од 7.89% до 20.00%, а на период коришћења од 6 до 72 месеца. Каматна стопа на дозвољена прекорачења на рачунима грађана износи од 1.5% до 2% месечно.

По основу камата из ових послова Банка је прошле године приходовала 27.5 мил. динара.

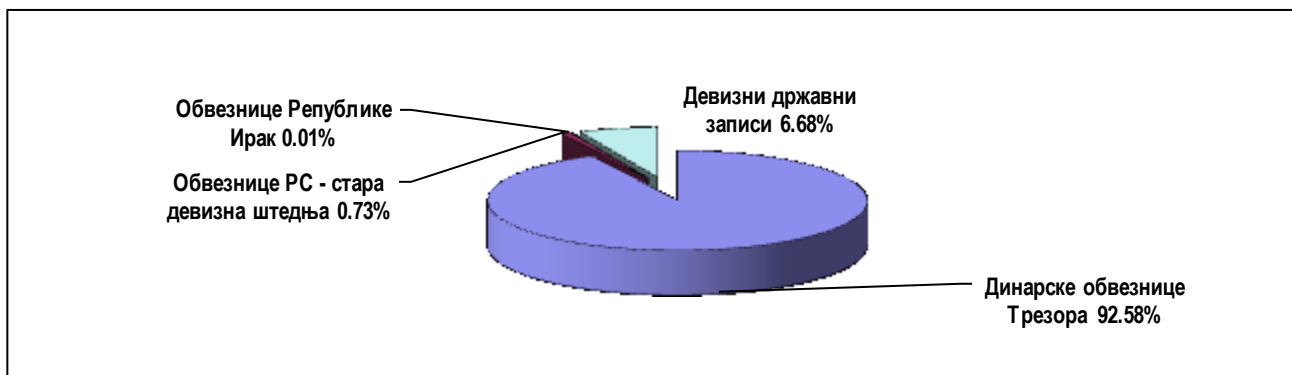
ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Књиговодствена вредност улагања Банке у хартије од вредности, са стањем на дан 31.12.2015. године, износи 1,188.1 мил. динара, или око 9.77 мил. евра, и чини 11.4% билансне суме ЈУБМЕС банке, што је приближно једанко стању ових улагања улагања Банке крајем 2014. године. Ова улагања чине:

- дужничке хартије од вредности - обвезнице Републике Србије за регулисање дуга по основу старе девизне штедње номиниране у еврима, у динарској противвредности од 8,7 мил. динара, по фер вредности кроз биланс успеха;
- дужничке хартије од вредности - обвезнице Републике Ирак номиниране у америчким доларима, које су расположиве за продају, у динарској противвредности од 70 хиљада динара;
- динарске обвезнице Трезора* које се држе до доспећа, у укупном износу од 1,100 мил. динара, и
- дугорочни девизни државни записи Републике Србије, који се држе до доспећа, у укупном износу од 79.3 мил. динара.

* Од тога 102 милиона динара на крају 2015.године заложено као обезбеђење за положене депозите осигуравајућих друштава код Банке

Структура улагања ЈУБМЕС банке у финансијска средства на дан 31.12.2015. године



У структури укупних улагања Банке у хартије од вредности крајем 2015. године, улагања у инострану валуту (девизни записи Републике Србије, обвезнице Републике Србије за регулисање дуга по основу старе девизне штедње и обвезнице Републике Ирак) чине 7.42%, док је преосталих 92.58% улагања извршено у хартије номиниране у динарима.

Обвезнице Трезора и државни записи Републике Србије

На крају 2015. године улагања у ове категорије хартија од вредности чинила су 99.3% пласмана у финансијска средства.

У 2015. години Банка је део вишка ликвидних средстава пласирала у краткорочне и дугорочне динарске обвезнице Трезора иницијалне рочности од 3 до 53 месеца, које су носиле принос од 2.94% до 6.39%. У односу на крај претходне године Банка је повећала улагање у обвезнице Трезора за 284.5 мил. динара и укупно су износила 1,100 мил. динара.

Улагање у дугорочне девизне записе Републике Србије у протеклој години смањена су за 1.8 мил. евра, тако да су крајем године износила 79.3 мил. динара (654,000 евра). У току 2015. године Банка није улагала у девизне записе.

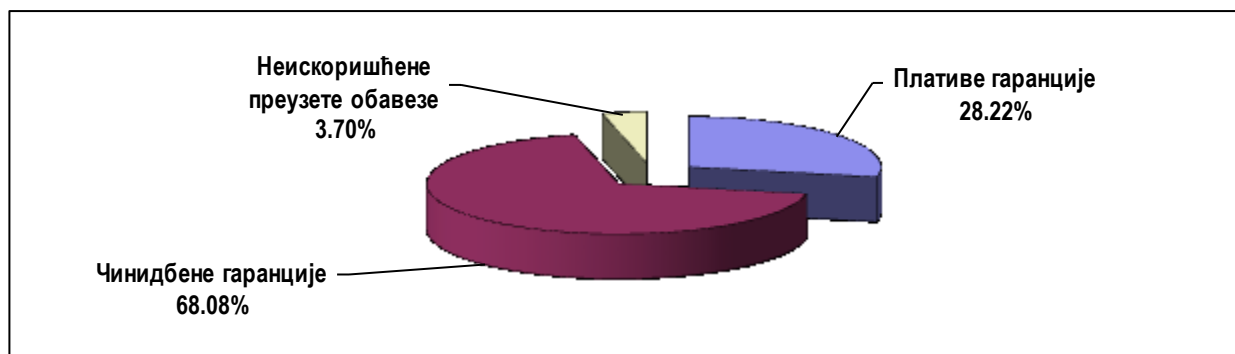
У 2015 години су пале стопе приноса на динарске краткорочне (за 3.85% до 4.06%) и дугорочне (за 2.30% до 4.05%) обвезнице и девизне записе (за 0.93% до 1.71%), у зависности од њихове иницијалне рочности.

ГАРАНЦИЈЕ

Потенцијалне обавезе Банке по основу гаранција, акредитива и других јемстава, као и преузете неопозиве обавезе по основу неповучених кредита и неиздатих гаранција (ванбилансна актива која се класификује), које су на дан 31.12.2015. године износиле 1,976 мил. динара, у односу на крај 2014. године смањене су за трећину што је значајан индикатор присутних ефеката кризе у реалном сектору, која се одражава на смањено присуство клијената Банке на иностраном тржишту. Наиме, највеће смањење ове категорије пласмана односи се управо на ностро гаранције према иностранству.

Обим гаранцијског пословања Банке (гаранције и друга јемства) крајем 2015. године износи 1,903 мил. динара и у структури ванбилансне евиденције учествује са 5.77%. У томе на чинидбене гаранције отпада 1,345 мил. динара, а на плативе преосталих 558 мил. динара. Са становишта валутне структуре, обим динарског гаранцијског пословања износи 1050 мил. динара (31. децембар 2014. године: 1252 мил. динара) а девизног 853 мил. динара, односно 7.01 мил. евра (крајем 2014. године: 13.06 мил. евра).

Структура ванбилансне активе која се класификује, стање на дан 31. децембра 2015. године



Гаранцијско пословање хармонизовано је са пословном политиком ЈУБМЕС банке, која обим ових послова стриктно везује за оквире предвиђене критеријумима управљања ризицима и билансна ограничења, уз придржавање обавезе прибављања ефикасних инструмената обезбеђења латентних потраживања. Како свако преузимање обавеза подразумева и излагање ризицима, Банка је, упркос настојању да на најмању меру сведе могућност да јој гаранције буду протестоване, била принуђена да и у протеклој години изврши плаћања по извршеним протестима, услед немогућности клијената да испуне обавезе које је Банка гарантовала корисницима гаранција. Дospelи пласмани по основу издатих гаранција и других јемстава крајем 2015. године износили су 297,1 мил. динара, за око 10% мање него претходне године.

ДЕПОЗИТНИ ПОСЛОВИ

Укупни депозити положени код Банке, који су на дан 31.12.2015. године износили 6,746 мил. динара (или 55.5 мил. евра), за годину дана су номинално смањени за 21%, због чега нису испуњени раније утврђени плански циљеви јачања депозитног потенцијала, стабилизације извора финансирања и повећања тржишног удела Банке у домаћем банкарском сектору, предвиђени нашом пословном политиком. Смањење стања депозита последица је дестимулативне политике пасивних каматних стопа Банке проузроковане недовољном солвентношћу клијената којима би се прикупљена средства пласирала, као и повлачењем депозита одређених категорија депонената (јавни сектор и банке у стечају) у првом кварталу и крајем 2015. године. Депозити у структури укупних обавеза Банке имају доминантно учешће од 93%, и чине близу 65% њене билансне суме, што је више у односу на крај 2014. године (60% билансне суме).

Основни подаци о структури депозита Банке по категоријама депонената крајем 2014. и 2015. године дати су у следећем прегледу:

Категорије депонената	(000 РСД)				
	31.12.2015.	%	31.12.2014.	%	Индекс 2015/14
Предузећа	4.578.349	67.9%	2.398.470	28.1%	191
Становништво и предузетници	1.562.532	23,1%	1.544.715	18.1%	101
Јавни сектор	27,015	0.4%	3.369.016	39.5%	1
Остали	578.126	8.6%	1,218.270	14.3%	47
УКУПНО ДЕПОЗИТИ	6.746.022	100.0%	8.530.471	100.0%	79

Ови подаци указују да су, у амбијенту обележеном кризом ликвидности реалног сектора, депозити корпорација и МСП повећани у односу на ниво из претходне године, што је веома значајно за ЈУБМЕС банку, као финансијску институцију приоритетно усмерену на корпоративно банкарство, јер се тиме испуњавају претпоставке за раст активности. Истовремено, јавни сектор је повукао депозите готово у целости, а у већој мери сје смањено и стање депозита осталих категорија депонената.

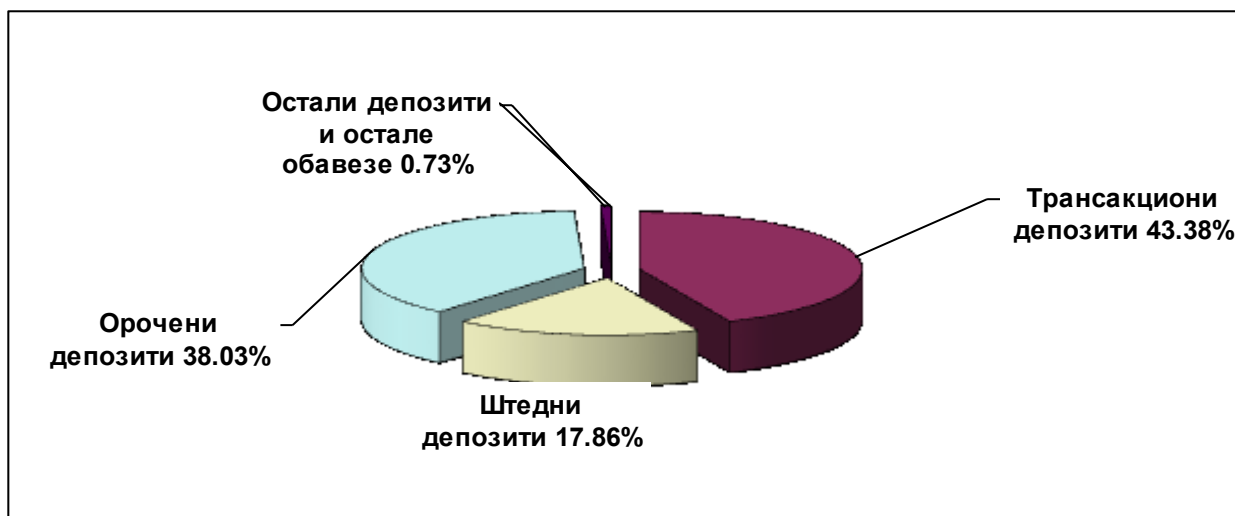
Просечно месечно стање укупних депозита у 2015.години износило је 7,519 мил.динара што је за 15.8% мање у односу на месечни просек у 2014. години.

На крају 2015. године у валутној структури депозита ЈУБМЕС банке депозити у иностраној валути су чинили 56.9% (крајем 2014. године - 60.8%), а динарски 43.1%. Измена валутне структуре депозита последица је повлачења девизних депозита првенствено из јавног сектора клијената, уз напомену да је забележен и смањење динарских депозита. Са становишта рочне структуре, изузетно је висок удео краткорочних депозита (82.8%).

У 2015. години Банка је примала у депозит орочена динарска и девизна средства правних лица. На динарске депозите плаћала камату у распону од 1.30% до 8.80%, у зависности од периода орочавања. На краткорочне депозите у иностраној валути плаћала је камату по стопи од 0.5% до 2.5%, а на дугорочне камата по стопи од 1.1% до 2.1% годишње, зависности од износа, периода орочавања и валуте. На динарске трансакционе депозита правних лица Банка је плаћала камату по стопи у распону од 0.5% до 0.7%, годишње док на њихове девизне трансакционе депозита Банка камату не плаћа.

Напомиње се да је у току прошле године ЈУБМЕС банка плаћала камату на динарске трансакционе депозите грађана по стопи до 1.0%, а на њихове девизне трансакционе депозите по стопи до 0.3%. Истовремено, камата на краткорочне депозите становништва у динарима уговорана је по стопи од 3.5% до 7.5%, а на депозите у девизама у распону од 0.5% до 2.5%, у зависности од периода орочења и валуте..

Наменска структура депозита положених код Банке 31.12.2015. године



Спремност банака на преузимање ризика у свакодневном пословању нужан је предуслов остваривања позитивног финансијског резултата. Управљање ризицима обухвата процену и мерење изложености ризицима, квантификацију прихватљиве изложености ризицима кроз систем лимита, извештавање и надзор искоришћености лимита, те корективне активности с циљем свођења позиција у оквиру утврђених лимита. Ова функција подразумева адекватно вредновање ризика, наплату цене ризика од клијента, покривање ризика из издвојених резерви, управљање портфолијом ризика и контролу целокупног управљања ризицима. У циљу побољшања пословног резултата, банке се излажу свим ризицима који су подложни квантификацији, а посебно кредитним и тржишним ризицима, прате их, мере и управљају њима придржавајући се униформних стандарда и развијених модела.

Свеобухватни систем управљања ризицима у Банци дефинисан је усвојеним политикама управљања банкарским ризицима и пратећим нормативним актима, те успостављањем лимита за нивое ризика који су прихватљиви за Банку.

Организациони део Банке надлежан за управљање ризиком континуирано прати показатеље појединих категорија ризика, њихову усклађеност са прописаним, односно предвиђеним нивоом, потенцијални утицај очекиваних промена услова пословања (законске промене, тржишни утицаји и др.) на висину изложености Банке, о чему редовно извештава надлежне органе Банке.

Органи Банке и надлежни организациони део перманентно прате промене у законској регулативи, анализирају њихов утицај на висину ризика на нивоу Банке и предузимају мере за усаглашавање пословања и процедура са новим прописима у оквирима контролисаног ризика. Поред тога, увођење нових производа и услуга праћено је потребним тржишним и економским анализама у циљу оптимизације односа прихода и резервисања за процењени реални ризик.

Сви ризици који се могу квантификовати прате се у складу са униформним стандардима и развијеним моделима.

У складу са захтевима регулативе НБС Банка редовно анализира ефикасност у примени усвојених методологија и процедура и, према потреби, коригује постојеће или развија нове приступе у управљању и мерењу појединих врста ризика којима је изложена.

Кредитни ризик дефинисан је као ризик од негативних ефеката на финансијски резултат и капитал услед неизвршења обавеза дужника, уз ризик концентрације који је искључиво везан за излагање кредитном ризику (крајем 2015. године евидентирана је значајна концентрација ризика по привредним гранама: учешће три гране износи 87.8% укупног портфолија), представља највећи део укупног ризика преузетог кроз пословне активности Банке.

Политиком управљања ризицима предвиђена је максимална заштита Банке од изложености кредитном ризику, док политика пласирања средстава одражава настојање да се кредитни ризик минимизира и сведе у прихватљиве границе, селекцијом кредитних захтева на основу редовних анализа способности актуелних корисника кредита и потенцијалних зајмопримаца да испуне своје обавезе, утврђивањем кредитних лимита и адекватне цене кредита која покрива ризик пласмана, као и уговарањем ревалоризације кредита, каматне и девизне клаузуле или колатерала, затим дефинисањем поузданог процеса одобравања пласмана и установљавањем ефикасне администрације и праћења пласмана, успостављањем адекватне контроле која се односи на ризик и диверсификацијом пласмана.

Банка је класификовала билансну и ванбилансну активу према утврђеном степену наплативости и финансијском стању клијената, у складу са прописима НБС и својим интерним актима. У складу са усвојеним актима, Банка је идентификовала кредитне ризике и утврдила исправке вредности билансних потраживања, резервисања за губитке по ванбилансним ставкама, као и резерве из добити за процењене губитке.

Банка управља кредитним ризиком на начин да утврђује лимите нивоа кредитног ризика, тако што утврђује границе прихватљивог кредитног ризика у односу на једног или више дужника, или агрегатно на нивоу сегмената портфолија, а према различитим карактеристикама као што су врста производа, привредна грана, интерна класификација. Све изложености се редовно прате у односу на усвојене лимите о чему се редовно извештава.

Максимална изложеност ЈУБМЕС банке кредитном ризику утврђена је на крају 2015. године у износу од 122.1 мил евра, односно 11,483 мил. динара (билансна актива која се класификује: 7,994 мил. динара; ванбилансне ставке које се класификују: 3,489 мил. динара), што је за 22.23% мање него крајем претходне године. По основу прописаних одбитних ставки умањена је основица за обрачун посебне резерве за 2,272 мил. динара, тако да износи 9,211 мил. динара.

Укупно обрачуната резерва за процењене губитке, на основу класификације потраживања према регулативи НБС на дан 31.12.2015. године, износи 3,596 мил. динара, што представља увећање од 7.74% у односу на 31.12.2014. године. На основу класификације потраживања, а у складу са Одлуком НБС, резерва за процењене губитке обрачунава се на основицу за обрачун ове резерве применом следећих процената, за категорије пласмана по изложености кредитном ризику: А - 0%, Б - 2%, В - 15%, Г - 30% и Д - 100%.

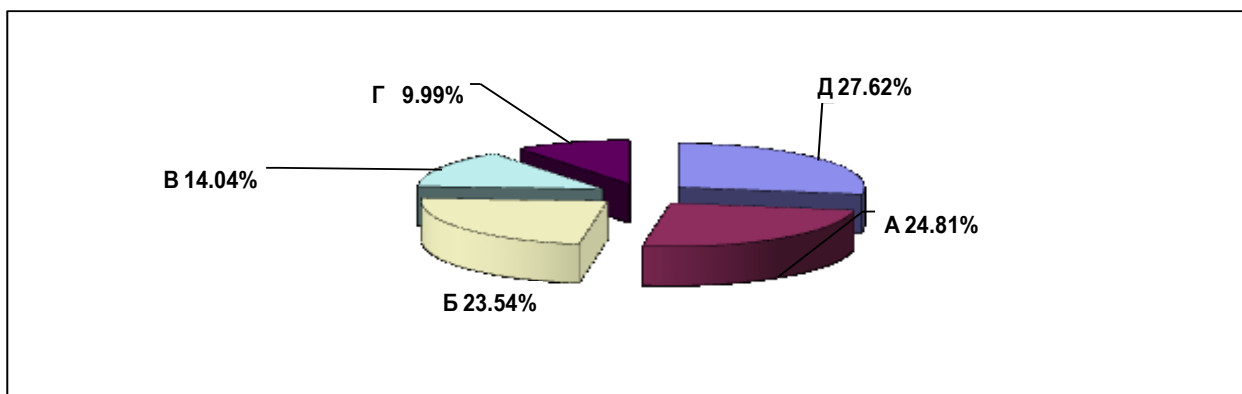
Банка утврђује потребну резерву за процењене губитке на основу извршене класификације билансне активе и ванбилансних ставки Банке у складу са Одлуком НБС о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке. Потребна резерва за процењене губитке представља одбитну ставку од капитала Банке утврђеног у складу са Одлуком о адекватности капитала банке. Потребна резерва на дан 31.12.2015. износи 602 мил. динара. Умањење потребне резерве у односу на 31.12.2014. године износи 1.485 мил. динара или 71.17%. Потребна резерва је смањена првенствено као последица више утврђених обезвређења потраживања кроз биланс успеха. Висок ниво потребне резерве последица је удела *NPL* у укупним кредитним пласманима Банке, које је износило 46.91%, док је овај показатељ на нивоу банкарског система Србије крајем 2015. године имао вредност од 21.6%.

Будући да обрачуната резерва надмашује потребну резерву, ЈУБМЕС банка спада у ред пословних банака које конзервативно валоризују кредитни ризик.

Покриће *NPL* укупним издвајањима за кредитни ризик на крају 2015.године било је 87.3%, знатно изнад нивоа банкарског сектора (62.3%). На дан 31.12.2015. године укупна издвајања за покриће кредитног ризика (исправке вредности, резервисање и потребна резерва) била су на нивоу од 31.86% вредности активе која се класификује (годину дана раније: 22.83%).

У структури билансне и ванбилансне активе која се класификује (у бруто износу) пласмани са ниским ризиком (А и Б категорија) учествују са 48.35%, док учешће категорија В, Г и Д у укупној класификованој активи износи 51.65% (крајем 2014. године: категорије А и Б - 53.66%, категорије В, Г и Д - 46.34%).

Структура кредитног портфолија по категоризацији НБС на дан 31. децембра 2015. године



Ризик смањења вредности потраживања. Банка је по основу пласирања средстава у *factoring* послове, односно откуп потраживања, изложена и ризику смањења вредности потраживања, који се може јавити као последица проблема у односима продавца потраживања и дужника Банке по основу откупљеног потраживања. За потребе ублажавања изложености овом ризику, Банка уговара право регресне наплате од продавца потраживања, које покрива све ризике којима је Банка изложена у погледу ненаплате потраживања.

Ризик ликвидности. Банке су изложене дневним обавезама по основу расположивих новчаних средстава из трансакционих депозита, текућих рачуна, доспелих депозита, повлачења кредита, камате и марже. Усаглашеност рочне структуре активе и пасиве, али и контролисана неусаглашеност њихових доспећа, фундаменталне су за управљање ликвидношћу. Уважавањем ових начела онемогућава се неумерено финансирање дугорочних пласмана из краткорочних извора, обезбеђује се измиривање обавеза из средстава ликвидних у кратком року, а ризик ликвидности се знатно смањује.

У складу са регулаторним захтевима, Банка је показатеље ликвидности одржавала на нивоу изнад 1.00 тј. изнад 0.70 (ужи показатељ ликвидности). У циљу боље заштите од ризика ликвидности, Банка је утврдила интерни лимит показатеља ликвидности који износи најмање 3.00, као и интерни лимит ужег показатеља ликвидности који износи најмање 1.50. Просечна месечна вредност показатеља ликвидности је у четвртном кварталу била испод интерно прописаног минималног нивоа, што важи и за просечну месечну вредност ужег интерног показатеља ликвидности. Оваква ситуација је примарно последица значајних износа депозита који су у том периоду доспевали у кратком року. Са 31.12.2015. године, показатељ ликвидности износио је 2.81, док је вредност ужег показатеља ликвидности износила 1.40.

Пласмани који се могу сматрати примарном резервом ликвидности Банке (састоје се од готовине у благајни и средстава на рачунима Банке, пласмана код домаћих и иностраних банака на рокове до 7 дана, вишкова ликвидних средстава код НБС и обавезне резерве код НБС) са 31.12.2015. године износе 4,730 мил. динара и чине преко 45.4% укупне билансне суме Банке..

Секундарне резерве ликвидности Банке састоје се од девизних и динарских обвезница и записа Републике Србије, обвезница старе девизне штедње и обвезница Републике Ирак. Пласмани који се могу сматрати секундарном резервом ликвидности износили су крајем 2015. године 1,188 мил. динара, односно 11.4% билансне суме Банке.

Девизни ризик подразумева изложеност Банке ефектима промене курса страних валута у случају опште неуравнотежености девизне позиције (различитих нивоа девизне активе и пасиве), као и у случају неуравнотежености позиције у појединачним валутама. Показатељ девизног ризика Банке се у току 2015. године кретао између 2.71% и 15.58% тзв. отворене девизне позиције у односу на капитал, да би 31.12.2015. године износио 7.41%, уз укупну отворену девизну позицију Банке у противвредности од 178.5 мил. динара. У складу са регулаторним захтевима НБС, максимално дозвољени ниво показатеља у току године био је 20%, док је интерни лимит утврђен на 15%. Структуру укупне девизне позиције Банке чине дуге позиције у свим водећим валутама, у складу са потребама девизне ликвидности. Обазривим управљањем дугом девизном позицијом остварене су нето позитивне курсне разлике, које (укључујући добитке по основу валутно индексираних активе) износе 25.6 мил. динара..

Уважавајући значај волатилности паритета динара у односу на корпу валута у билансима Банке, прати се *VaR (Value at Risk)* структурног девизног ризика (уз примену *UGARCH* модела са нормалном дистрибуцијом стандардне грешке и нивоом поузданости од 99%, периодом предвиђања од 10 дана и кретањем девизних паритета у последњих 250 радних дана). Према подацима на 31.12.2015. године, с обзиом на кретање девизних паритета валута на домаћем тржишту у претходних 12 месеци, односно промене вредности корпе валута и њихових корелација, Банка је изложена ризику десетодневног губитка вредности у износу од 8.0 мил. динара.

Имајући у виду нето отворену позицију Банке изложене девизном ризику и испитујући стресни сценарио промене курса домаће валуте за +10% (депрецијација динара) у једном дану Банка би била изложена смањењу нето резултата за 36.5 мил динара, односно у случају смањења за 10% (апresiasiја динара), расту нето резултата за 73.4 мил. динара.

Банка континуирано прати и процењује изложеност **кредитно – девизном ризику**. Повишен ниво девизног ризика констатује се да постоји код дужника привредних друштава, уколико се утврди да би промена вредности домаће валуте (апresiasiја/депресијација) за 10% довела дужника у ситуацију значајног опадања кредитне способности, или уколико Банка није била у могућности да изврши адекватну процену изложености дужника овом ризику. Евидентирани кредитно – девизни ризик представља један од основних елемената класификације потраживања Банке.

Каматни ризик. Банка води политику квантификације каматног ризика пласмана и његове минимизације утврђивањем различитих нивоа каматних стопа у зависности од ризика пласмана, рока кредитирања, средстава обезбеђења уредне отплате кредита, исказа (динарског или девизног) кредита и сл. Каматни ризик је најизраженији код пласмана са фиксном каматном стопом уговорених на дуге рокове, због чега се дугорочни пласмани уговарају углавном уз предвиђање могућности измене иницијално уговорених каматних стопа. Како је највећи део средстава Банке пласиран на рок до дванаест месеци, каматни ризик је сведен на веома низак ниво. Каматно осетљива средства и обавезе се исказују у књиговодственим износима и разврставају на основу доспећа пласмана и обавеза, односно на бази преосталог доспећа до рока уговорене промене каматне стопе.

На дан 31.12.2015. године евидентирани су позитивни диспаритети каматно осетљиве активе у односу на каматно осетљиву пасиву у валути *RSD* у свим рочним оквирима, осим рочног оквира до 1 месеца. Код пословања у валути *EUR*, евидентирани су негативни диспаритети каматно осетљиве активе и обавеза у рочним оквирима од 1 до 12 месеци, што за резултат има и негативан кумулативни диспаритет у свим рочним групама у овој валути. Што се пословања у валути *USD* тиче, евидентирани су негативни диспаритети у свим рочним оквирима од 1 до 12 месеци и негативни кумулативни диспаритети у рочним оквирима преко 3 месеца. Банка је осетљива на пад каматних стопа у *RSD* за све рочне оквири осим рочних оквира од 1 месеца, као и на раст каматних стопа у *USD* за све рочне оквири од 1 до 12 месеци. Банка је осетљива и на раст каматних стопа у *EUR* за све рочне оквири до 12 месеци, као и на пад каматних стопа у свим другим преосталим рочним оквирима. Како се у наредном краткорочном периоду, у којем се јављају највећи диспаритети, не очекује већи раст каматних стопа на *EUR* и *USD*, може се констатовати да у овом сегменту каматног ризика Банка није значајно изложена. Са друге стране, очекивани пад каматних стопа у *RSD* излаже Банку већем ризику имајући у виду позитиван диспаритет у свим рочним оквирима у овој валути.

Ценовни ризик. Укупна тржишна вредност портфолија тржишних пласмана Банке на 31.12.2015. године износи 8.8 мил. динара, а састоји се од дужничких хартија од вредности (обвезница Републике Србије и обвезница Републике Ирак).

С обзиром на висок ценовни ризик пласмана у хартије од вредности, у примени је и раније уведени систем праћења и анализе изложености Банке ризицима пласмана у тржишне хартије од вредности који се заснива на *VaR* методологији, као и на стресним сценаријима који се испитују ради сагледавања утицаја потенцијалних екстремних кретања на тржишту.

Ризик земље. Банка је, као и претходних година, наставила да финансијски подржава своје корпоративне клијенте приликом извођења инвестиционих радова у иностранству, због чега је, у складу са прописима, примењивала раније успостављени систем процене и управљања ризиком земље. Ризик земље је анализиран у процесу управљања кредитним и тржишним ризиком, чиме су утврђени додатни лимити за пласмане Банке у поједине земље и за финансијску подршку пословима њених клијената.

Банка је у својим пласманима са 31.12.2015. године била значајније изложена према следећим земљама: Немачка, Француска, Италија, Шпанија, Белгија, Сједињене Америчке Државе, Русија, Босна и Херцеговина, Алжир. Сви пласмани изложени ризику земље део су банкарске књиге, осим дела изложености према Републици Ирак. У укупним ризичним пласманима Банке, пласмани изложени ризику земље учествују са 2,014 мил. динара у бруто износу, од чега се 22.14% односи на Немачку, 22.09% на Француску, а 15.67% на Италију.

На пласмане по основу есконта девизних потраживања односи се 10.84% изложености ризику земље, што је у апсолутном износу на дан 31.12.2015. године 180.3 мил. динара. Од овог износа на изложености према Алжиру односи се 19.7 мил. динара, Босни и Херцеговини 54.2 мил. динара, а на изложености према Русији се односи 106.3 мил. динара.

Пласмани разврстани у књигу трговања, а изложени ризику земље, са 31.12.2015. године износе 70 хиљада динара, а односе се на обвезнице Републике Ирак.

Посматрано по интерним категоријама ризика на земље категоризоване са А односи се 66.18%, на земље из категорије В 37.75%, а на земље и категорије Г 1.07% укупне изложености.

Ризици изложености и улагања. Банка води рачуна о регулаторној усклађености показатеља ризика изложености и ризика улагања, и спровођењем одговарајућих активности (предвиђених релевантим процедурама и одлукама о одобравању кредита и улагањима у финансијску и нефинансијску имовину) обезбедила је усклађеност својих пласмана и улагања са показатељима пословања прописаним од стране НБС. У складу са процедурама о управљању ризицима, Кредитни одбор утврђује лимите, односно концентрацију пласмана по појединим правним лицима или групи повезаних лица, као и лицима повезаним са Банком, док Управни одбор обезбеђује усклађеност изложености Банке са прописаним лимитима, односно да збир свих великих изложености Банке не буде већи од 400% њеног капитала, као и да укупна изложеност Банке према лицу повезаном са Банком не буде већа од 5.0% капитала (укупно не већа од 20% према свим лицима повезаним са Банком), односно 25.0% капитала према једном лицу или према групи повезаних лица. Збир великих изложености Банке износио 3,870.8 мил. динара, односно 162.96% регулаторног капитала (крајем 2014. године: 260.64%).

У складу са регулативом НБС, редовно се прате сва улагања Банке, у циљу да се обезбеди да улагање у једно лице које није у финансијском сектору не пређе 10% капитала Банке, као и да улагања Банке у лица која нису у финансијском сектору и улагања у основна средства Банке не пређу 60% њеног капитала. Укупни трајни улози Банке (улози у основна средства и улагања у лица која нису у финансијском сектору) са 31. децембром 2015. године износе 1,342.3 мил. динара и представљају 56.51% регулаторног капитала Банке. Овај показатељ се повећао у односу на 2014 годину (53.13%), услед смањења вредности регулаторног капитала.

Оперативни ризици. Током 2015. године евидентирано је 60 инцидента оперативног ризика који се односе на догађаје који су се одиграли у 2014. и 2015. години. Од догађаја евидентираних у 2015. години, четрдесет пет се односи на инциденте који су могли, али нису довели до настанка губитка, десет су били инциденти стварних губитака, један је резултирао стварним добитком за Банку, док су се четири односила на потенцијално остварене добитке. По узроку настанка, 24 инцидента су последица екстерног фактора, 19 људског фактора, 15 је изазвано грешкама у процесима, а 2 грешкама у системима.

Усклађеност показатеља пословања са прописаним критеријумима. Банка је у току целе 2015. године прописане показатеље пословања усклађивала са критеријумима предвиђеним Законом о банкама. Сви показатељи пословања Банке су знатно повољнији од прописаних критеријума.

Коефицијент адекватности капитала Банке који се, према домаћим прописима, израчунава као однос капитала и билансне и ванбилансне активе које се класификују са гледишта ризика, износио је на крају 2015. године 34.24% (на крају 2014. године 29.01%). Перманентно висок ниво адекватности капитала резултат је одређења ЈУБМЕС банке за сигурне пласмане и конзервативније вођење кредитне политике. Напомиње се да је просек показатеља за банкарски сектор Србије на дан 31.12.2015. године износио 20.89%.

Показатељи пословања ЈУБМЕС банке у периоду 2013 – 2015. године

	НАЗИВ ПОКАЗАТЕЉА	31.12.2015.	31.12.2014.	31.12.2013.	Прописани критеријуми
1.	Капитал (евра)	26.073.096	41.012.473	48.493.311	Мин. 10.0 мил. евра
2.	Показатељ адекватности капитала (капитал / ризична актива)	34.24%	29.01%	42.85%	Мин. 12%
3.	Улагања Банке у основна средства и небанкарска правна лица	56.51%	52.13%	47.74%	Макс. 60% капитала
4.	Изложеност према повезаним лицима	0.00%	2.71%	1.22%	Макс. 5% капитала*
5.	Показатељ великих изложености према клијентима Банке	162.96%	260.64%	50.94%	Макс. 400% капитала*
6.	Показатељ ликвидности (L ₂)	2.81	2.09	4.74	Мин. 1
7.	Показатељ девизног ризика	7.41%	8.41%	7.49%	Макс. 20% капитала

* Лимит укинут Одлуком о изменама Одлуке о ризицима банке („Службени гласник Републике Србије бр. 33/2015)

БАНКАРСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ И УСЛУГЕ

ПЛАТНИ ПРОМЕТ

Динарски платни промет

У 2015. години, у условима спорог опоравка реалног сектора, забележено је повећање обима платног промета клијената у домаћем платном систему за 13.0% и повећање броја трансакција од 11.3% у односу на претходне годину. Приходи остварени по основу провизије за обављање платног промета у висини од 24 мил. динара, одговарају износу планираних годишњих прихода и на нивоу су резултата из 2014. године.

Преко рачуна Банке је током извештајног периода, кроз 402,225 трансакција, реализован бруто промет у вредности од 391 млрд динара (2014 .године: 367 млрд динара). Као и ранијих година, преовлађујући удео у волумену извршених плаћања, од око 90%, односи се на плаћања извршена кроз систем RTGS, док око 65% клијената користи услуге електронског банкарства (*e-banking*), за које Банка нуди две апликације.

Платни промет са иностранством

Током 2015. године извршено је укупно 10.224 трансакција плаћања по налозима клијената, односно наплата у корист рачуна клијената код Банке (9,519 налога у току 2014.године, док је противвредност промета преко рачуна Банке код банака у иностранству по том основу 151.1 мил. евра (233.5 мил евра у 2014.години, у којој је окончано неколико већих спољнотрговинских уговора клијената Банке, по којима су наплате и плаћања извршени преко рачуна Банке.

По налозима правних лица извршено је 7,464 плаћања (2014. године: 6,502), у противвредности од 66.5 мил. евра, око 25% мање него у 2014. години. Истовремено, преко девизних рачуна ЈУБМЕС банке код иностраних кореспондентских банака извршена је 2,760 наплата (2014. године: 3,017 наплата) у вредности од 84.6 мил. евра, односно за 41.5% мање него претходне године.

Банка је као и претходних година, и током 2015. године клијентима пружала пуну подршку и помоћ у вези са отварањем како ностро тако и лоро акредитива.

По овим основима остварени су приходи однакнада у износу од око 33.8 мил. динара, из наведених разлога мањи него 2014.године, али изнад износа предвиђеног годишњим планом.

Трансфери новца. Настављена је пословна сарадња са аустралијском компанијом *Beo-Export Australia Pty Ltd.* на пројекту „*My Land*“ у вези сервисирања дознака физичких лица. Ова заједничка понуда заузима водеће место на аустралијском тржишту у пословима трансфера новца по налозима физичких лица у Србију и околне државе – Македонију и Црну Гору. Број дознака достигао је 6,435 налога (у 2014..години: 7,027 налога), уз остварени промет од 2.8 мил. евра, што је за 21.1% мање него 2014. године (у којој је износ дозначених средстава био знатно повећан, због помоћи упућене становништву у Србији угроженом поплавама), чиме је укупан промет остварен од закључења уговора са аустралијским партнером достигао 24.3 мил. евра.

Трансфери дознака физичких лица посредством компанијое *Dek - Co UK Ltd T/A PayDek, London* реализују се преко исплатних пунктова ЈУБМЕС банке и домаће партнерске банке, с тиме што је протекле године остварен обим трансакција од око 26,000 евра.

По овим основима остварени су приходи однакнада у износу од око 3.83 мил. динара.

ПОСЛОВАЊЕ СА СТАНОВНИШТВОМ

Банка је у 2015. години, као и неколико претходних година, пружала и унапређивала следеће банкарско-финансијске услуге својим индивидуалним клијентима:

- прикупљање средстава од грађана путем штедње, динарских и девизних депозита, наменских рачуна за купопродају обвезница старе девизне штедње, обвезница трезора и акција,
- вођење текућих и жиро рачуна грађана
- услуге динарског и девизног платног промета,
- девизно валутне, односно мењачке послове,
- услуге платног промета путем сервиса Home banking (интернетом) и mBanking (мобилним телефоном),
- издавање платних картица, као и укључивање корисника картица у SMS систем обавештавања.
- пласирање средстава грађанима, одобравањем краткорочних и дугорочних кредита, и
- услуге издавања сефова и остали трезорски послови.

Рачуни грађана и девизна штедња. Банка поред текућих рачуна грађана у својој понуди има и штедне и наменске рачуне грађана који обухватају динарске штедне улоге по виђењу, орочене штедне улоге, наменске рачуне за купопродају акција и обвезница старе девизне штедње и наменске депозите за оснивање привредних друштава.

Стање укупних девизних штедних улога по свим девизним рачунима физичких лица на дан 31.12.2015.године износи 12.61 мил. евра, што је за свега 0.4% мање у односу на стање са краја претходне године.

Девизни штедни улози, стање на дан 31.децембра 2015. и 2014. године

	(у еврима)	
	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Наменски девизни рачуни	89,039	101,970
Девизни штедни улози по виђењу	2,872,683	2,498,698
Орочени девизни штедни улози:		
до 3 месеца	1,133,896	1,243,940
до 6 месеци	1,159,069	1,196,372
до 12 месеци	5,260,428	5,712,214
до 24 месеца	2,094,524	1,906,696
Укупно:	<u>12,609,659</u>	<u>12,660,890</u>

Девизни платни промет физичких лица и мењачки послови. Промет у страним валутама у току 2015. године износио је 23.8 мил. евра, у динарској противвредности: 2.9 млрд динара, што је за 35% мање него претходне године. Највећи део промета остварен је у еврима, док су остале валуте биле заступљене у мањем износу.

Укупан промет девизне ефикативности по мењачким пословима у току прошле године износио је у динарској противвредности 153 мил. динара (јануар – децембар 2014. године: 102 мил. динара). Промет у еврима најзначајнији је и код мењачких послова – по обиму (1.06 мил. евра) и броју трансакција.

Платне картице. У оквиру пословања са платним картицама Банка својим клијентима нуди:

- дебитне картице – *DinaCard* дебитна и *VISA Electron*
- кредитне картице – *DinaCard* кредитна и *VISA Classic*
- пословне картице – *DinaCard* пословна и *VISA Business*
- интернет картице – *VISA Virtuon*

Укупно одобрен оквирни кредит по кредитним картицама Банке износи на дан 31. децембра 2015. године 77.75 мил. динара, од чега је у потрошњи на дан извештаја било 36.49 мил. динара.

Остали послови са грађанима. Банка такође пружа и услуге издавања сефова грађанима и правним лицима (крајем 2015. године издато 1,028 од 1,236 уграђених сефова), услуге дневно-ноћног трезора, као и 24-часовне услуге банкомата (*ATM – Automatic Teller Machine*).

Банка обавља и послове заступања у осигурању, сходно уговорима закљученим са једним од водећих домаћих друштава, по пословима животног и неживотног осигурања.

Територијална мрежа. На основу одговарајућих одлука Управног одбора, Банка је крајем 2013.године отворила истурени шалтер у просторијама Универзитета "*Singidunum*" , нудећи услуге у области

послова са становништвом. Почетком 2015. године отворена је прва јединица територијалне мреже ван Београда - Експозитура у Лучанима, у којој се обањају сви послови са становништвом (изузев издавања сефова), као и послови платног промета са правним лицима.

Комисиони послови. Влада Краљевине Норвешке одобрила је 2001. године средства донације у висини од 2.0 мил. немачких марака за реализацију Пројекта Реконструкција иригационих система у Србији. У складу са потписаним споразумом о разумевању од 17. априла 2002. године између IMG Србија, Савезног министарства за економске односе са иностранством СРЈ (правни следбеник: Канцеларија за економске интеграције), Југословенске банке за међународну економску сарадњу (правни следбеник: ЈУБМЕС банка а.д. Београд) и Покрајинског фонда за развој пољопривреде, Нови Сад, од ових средстава створен је револвинг фонд за кредитирање реконструкције и набавке нових средстава за наводњавање као и друге намене у области пољопривредне производње. Преко Банке, која је ангажована на финансијској реализацији овог пројекта, реализовано је 976 кредита, укључујући 44 кредита одобрених у току 2015. године.

Остварени приходи од накнада из послова са становништвом у 2015. години износе 18.2 мил. динара.

ФИНАНСИЈСКА САРАДЊА СА ИНОСТРАНСТВОМ

Кредитна линија Владе Републике Италије. Влада Републике Италије прихватила је Банку као једну од домаћих посредничких банака за реализацију одобрене кредитне линије, с чим у вези је НБС, у својству агента, 2011. године са Банком закључила посреднички финансијски уговор. У извештајном периоду извршене су измене међудржавног споразума и посредничког уговора, којима су релаксирани услови за коришћење средстава линије, а настављене су и активности на селекцији потенцијалних корисника кредита.

Наплата комерцијалних потраживања домаћих поверилаца од Република Кубе. ЈУБМЕС банка је у дужем низу година ангажована у активностима у циљу наплате кредитних потраживања цивилних комерцијалних поверилаца из Србије од кубанских дужника. Сходно мандатима поверилаца и свом статусу номиноване институције у материји наплате у складу са билатералним документима донетим на заседањима мешовитих комисија, Банка одржава сталну комуникацију са домаћим повериоцима, *Banco Nacional de Cuba (BNC)*, државним органима Кубе, ДКП Србије у тој земљи и надлежним ресорима Владе Србије, са домаћим банкама и другим релевантним институцијама. Контакти су првенствено усмерени на припрему услова за спровођење експертских преговора са номинованом институцијом са кубанске стране, на утврђивање статуса инструмената обезбеђења наплате потраживања и прибављање комерцијалне и финансијске документације, као и државних докумената неопходних за реализацију наплате потраживања вишемилионске вредности.

У извештајном периоду ЈУБМЕС банка је наставила са проактивним деловањем у циљу регулисања материје наплате комерцијалних кредитних потраживања цивилног сектора поверилаца из Србије од кубанских дужника сходно мандатима поверилаца и у статусу номиноване институције у материји наплате у складу са билатералним документима донетим на заседањима Међувладине комисије двеју земаља. Потраживања српских поверилаца од кубанских дужника заснована су на пословима у оквиру тзв. Здравственог кредита из 1983. године и Споразума о зајму од 200 милиона УСД, реализованим преко раније познате извозне компаније из Београда и укључују девет учесника у извозу.

Администрирање потраживања цивилног сектора поверилаца од Ирака. У склопу ових послова које обавља од 2002. године, ЈУБМЕС банка је и током 2015. године, поступајући у своје име, а по налогу и за рачун правних следбеника комерцијалних поверилаца Ирака по основу извршеног извоза робе и изведених радова из цивилног сектора (1984-1990. године), посредством првокласних иностраних кастоди друштва, продавала и трансферисала нове обвезнице Републике Ирак. У току године власницима обвезница је распоређена и камата која је наплаћена о полугодишњим доспећима од емитента, Републике Ирак.

Стручне службе пружају информације органима Банке и њеним правним заступницима, судовима, вештацима и другим надлежним лицима, у вези са споровима који се односе на администрирање комерцијалних потраживања од Ирака и на дужничко - поверилачке односе учесника у пословима са Ираком.

Кореспондентско банкарство. Банка размењује и одржава размењене *SWIFT* шифре по *RMA* моделу са близу 230 кореспондентских банака, у складу са потребама надлежних организационих делова Банке и важећом процедуром.

Имајући у виду да је ЈУБМЕС банка дугогодишњи претплатник *Bankers Almanac*-а, који у “*on line*” форми презентује податке о Банци преко Интернета, ову фирма се редовно контактира у циљу ажурирања свих података и документације везане за Банку. За потребе Банке, претражује се документациона база интернет *Bankers Almanac* сервиса, ради прибављања података о другим банкама. Банка користи и базе података овог еминентног провајдера, које претражује у склопу послова везаних за спречавање прања новца и финансирања тероризма.

ЈУБМЕС банка одржава редовне контакте са значајним иностраним банкама, првенствено са својим водећим кореспондентима, као и са међународним финансијским институцијама заинтересованим за финансирање међународне трговине и послова корпоративних клијената у Србији. Са низом банака одржава се редовна комуникација, везана за размену информација, контролних и других докумената.

Банка има отворене контокорентне девизне рачуне код 13 првокласних иностраних банака.

НАЈВАЖНИЈЕ КОРЕСПОНДЕНТСКЕ БАНКЕ

АУСТРАЛИЈА

Commonwealth Bank of Australia, Sydney

АУСТРИЈА

UniCredit Bank Austria AG, Vienna

ИТАЛИЈА

Intesa SanPaolo S.p.A., Milan

НЕМАЧКА

Deutsche Bank AG, Frankfurt/Main

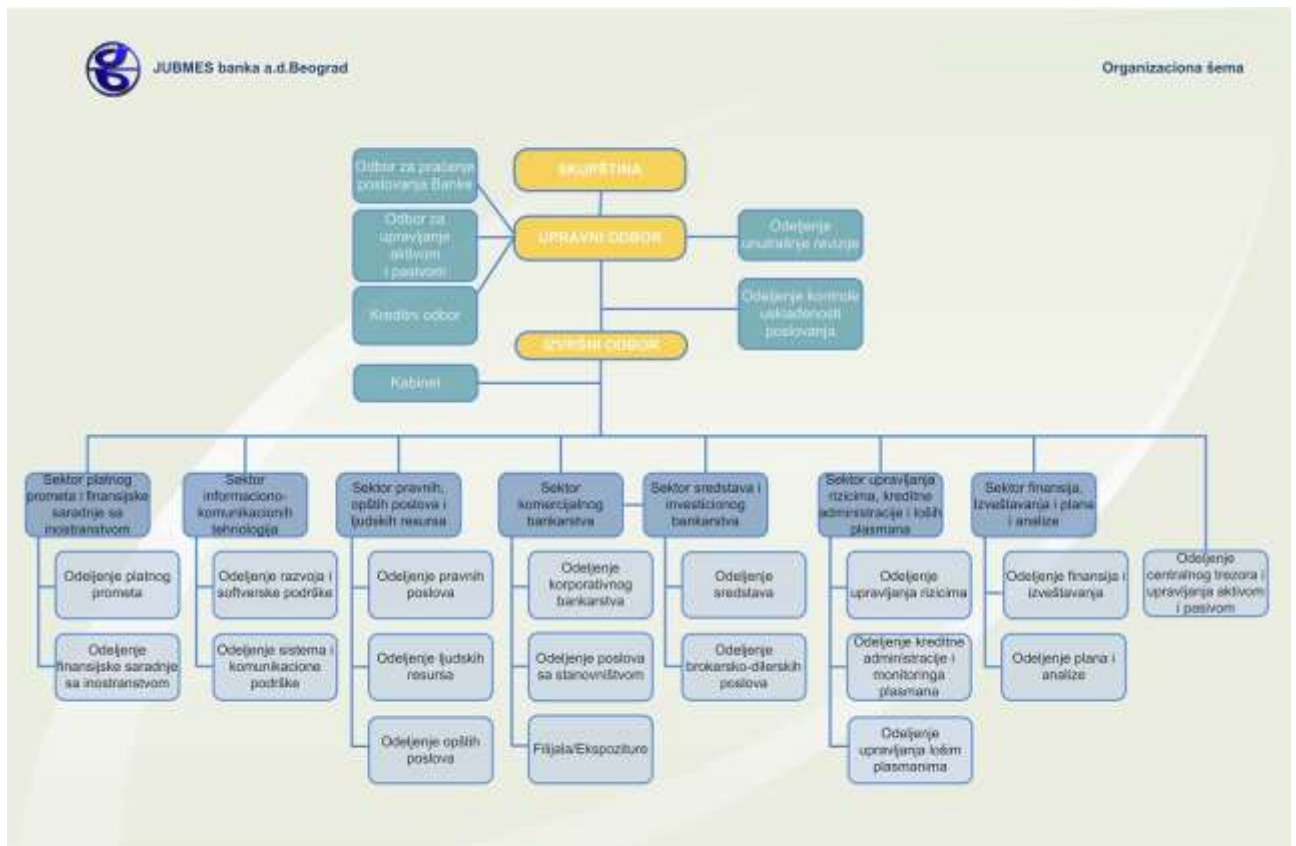
САД

Deutsche Bank Trust Company Americas, New York

ФРАНЦУСКА

Société Générale, Paris

JUBMES BANKA A.D. BEOGRAD - ORGANIZACIONA ŠEMA BANKE



УСКЛАЂЕНОСТ ПОСЛОВАЊА

У раду организационог дела Банке надлежног за праћење усклађености пословања спроводе се две основне групе активности:

- послови контроле усклађености пословања и
- послови спречавања прања новца и финансирања тероризма.

Контрола усклађености пословања. У склопу редовних активности, које се огледају кроз сарадњу са другим организационим деловима Банке, достављају се, одмах по објављивању, извештаји и информације о новим прописима. Сагледавајући изузетно велики број нових прописа који су захтевали измене основних аката Банке, надлежни организациони део је благовремено указивао на изражени потенцијални ризик од неусклађености са новим прописима и, у форми издавања мишљења, учешћа у тимовима и испитивањима интерних аката, активно учествовао у остваривању *compliance* функције. Надлежни организациони део је, у сарадњи са другим организационим деловима, учествовао у комплетирању документације која се односи на функцију спречавања прања новца и финансирања тероризма за потребе кореспондентских односа са банкама из земље и иностранства, као и на уређивању досијеа клијената Банке у складу са Законом. Редовно се прати и комуницира са Форумом за превенцију злоупотреба у кредитним пословима Привредне коморе Србије, размењују информације са банкама чланицама Форума, а по потреби уносе подаци у црну листу и *Watch* листу уз консултовање базе података *Bankers Almanac Accuity* и *Bankers Almanac Institution Search*.

На предлог надлежног организационог дела, органи управљања су у току прошле године, поред извештаја о раду у тој области, усвојили и следећа акта:

- Анализа ризика од прања новца и финансирања тероризма за 2015. годину;
- Програм праћења усклађености пословања, који садржи методологију рада, а чији је саставни део Годишњи план активности за 2015. годину;
- Годишњи план обуке Одељења контроле усклађености, који чини саставни део Програма усклађености пословања, с тим да је израђен и Програм стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених који раде на пословима СПН/ФТ за 2015. годину и
- Годишњи извештај о главним ризицима усклађености пословања Банке са плановима управљања тим ризицима.

Надлежни организациони део је спровео низ активности у склопу захтева Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије у делу обраде података о личности приликом пружања услуга и других банкарских производа странкама, а такође је активно учествовао у координацији и обједињавању послова који су у вези са захтевима различитих регулаторних тела и државних органа.

Посебна пажња је посвећена развоју функције обука, тако да су поред обука за подручје СПН/ФТ спроведене обуке са темама из области *compliance* функције уопште, методологије израде интерних аката, банкарске тајне, превара у банкарству и превенција, заштите података о личности, заштите корисника финансијских услуга.

Организациони део у чијој је надлежности *compliance* функција се ангажовао на верификацији усаглашености система интерних аката са изменама Правилника о организационој структури, издавању мишљења у вези различитих пословних ситуација, унапређењу уређења процеса доношења интерних аката, а у сарадњи са другим организационим деловима спроведена је процена могућности наступања ризика неусклађености.

У Банци се редовно евидентирају настали ризици усклађености пословања. Поред редовног извештавања, у случају када се процени да недостаци који су утврђени приликом вршења контроле могу да имају за последицу наступање ризика, органи управљања Банке се ванредно и промптно извештавају. У току 2015. године није било потребе да се органи управљања Банке извештавају о појави претходно наведених ризика.

Спречавање прања новца и финансирања тероризма. Свакодневне активности у овој групи послова у надлежности су овлашћеног лица и обухватају пријављивање Управи за спречавање прања новца (Управа) готовинских трансакција изнад утврђеног износа, одговоре на упите Управе о рачунима и трансакцијама правних и физичких лица, континуирано праћење трансакција ради дефинисања уобичајеног понашања клијената ради лакшег уочавања трансакција са елементима сумње, као и састављање белешки о лицима и трансакцијама које дају основу сумње на прање новца и/или финансирање тероризма.

У складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма (Закон) обавља се редовна контроле рада овлашћеног лица и непосредна контрола у организационим деловима у којима се успостављају, односно реализују пословни односи са странкама или извршавају трансакције, и дају налози за предузимање корективних мера у случају евентуално утврђених пропуста. У складу са изменама интерних аката, о поступцима унутрашње контроле се извештавају органи управљања квартално, а у складу са прописима израђен је и годишњи извештај о извршеној контроли спровођења Закона и анализа ризика од прања новца и финансирања тероризма за 2015. годину.

У току 2015. године, Управи је пријављено 854 готовинске трансакције изнад утврђеног износа, а достављено је и 7 пријава о трансакцијама са основама сумње у прање новца. Такође, анализирано је 62,898 трансакција, а од тога 56,660 у динарском и девизном платном промету правних лица и 6,238 трансакција физичких лица у експозитурама Банке. Од краја 2015. године анализа трансакција се врши коришћењем програмске апликације „JubCompliance“, која је развијена у Банци на основу успостављене заједничке сарадње надлежних организационих делова.

Извршни одбор Банке је у 2015. години у више наврата доносио одлуке о Листи индикатора за препознавање лица и трансакција за које постоје основи сумње на прање новца и финансирање тероризма, којима су одговарајуће листе Банке значајно иновирание и проширене.

Усвојене су нове верзије Процедуре СПН/ФТ и Процедуре „Упознај свог клијента“, у циљу квалитетнијег обављању послова СПН/ФТ.

Имајући у виду да је у марту 2015. године донет Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања финансирања тероризма, чији је и Банка обвезник, надлежно Одељење је имплементирало неопходне претраге у информациони систем Банке и допунило интерна акта са циљем поступања са наведеним прописом.

АКТИВНОСТИ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА

Развој Банке заснива се на континуираном увођењу нових производа и технологија. С тим у вези, основни сегмент активности у овом процесу чини истраживање тржишта, као полазна основа за увођење нових производа, као и континуирано праћење развоја и примене нових технологија у банкарским процесима. У том смислу Банка перманентно истражује тржиште, спровођењем следећих група истраживања:

- истраживање позиционираниости Банке (најмање једном годишње);
- истраживање конкуренције (континуирано);
- истраживања у домену привреде и великих система (рад са привредом);
- истраживања у домену становништва (рад са физичким лицима);
- истраживања везана за производе и услуге на тржишту, и
- истраживања по потреби организационих делова.

Истраживање подразумева системско прикупљање периодичних и других извештаја осталих банака, као и финансијских институција региона и оцену њихове профитабилности, рентабилности и ликвидности пословања, сагледавање производа и услуга које се нуде, као и њихових тржишних цена

ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНА ТЕХНОЛОГИЈА

Прилагођавајући се свакодневном расту обима посла, увођењу нових производа и услуга, захтевима оптимизације и аутоматизације пословања, као и доношењу нових и изменама постојећих прописа, а сходно Стратегији развоја информационог система Банке, константно се прати, развија и осавременује информациони систем Банке. Информациони систем Банке је уређен у складу са Одлуком НБС о минималним стандардима управљања информационом системом финансијске институције.

Најважније активности које се обављају у организационом делу који је задужен за управљање информационом системом банке односе се на:

- обезбеђење поверљивости, интегритета и расположивости информационог система Банке,
- развој, имплементацију и одржавање софтверских решења која ће омогућити увођење нових банкарских производа и обраду података за потребе управљања ризицима, праћења клијената и контроле усклађености пословања Банке и извештавања,
- развој и имплементацију нових системских и комуникационих платформи у циљу подршке банкарским процесима и
- праћење и развој нових технологија и знања, обуке и сталног стручног усавршавања запослених у Сектору информационо-комуникационих технологија.

I У оквиру послова организационог дела Систем и комуникациона подршка извршена су подешавања софтвера за удаљену репликацију виртуелних машина и проверу његове функционалности како би се извршио *Disaster Recovery* тест у контролисаном тестном окружењу. Овим тестирањем је у потпуности извршена провера функционалности продукционе базе података и сервера Средњег слоја. Током извештајног периода, завршен је пројекат унапређења информационе безбедности, без икаквог прекида у продукционом окружењу, кроз постављање нових мрежних уређаја у инфраструктури Банке, као и софтвера за надгледање и управљање мрежном инфраструктуром. Такође, извршена је набавка и инсталација свих потребних ресурса за пуштање у рад нове организационе јединице Банке у Лучанима. Обезбеђена је висока расположивост критичних сервиса информационог система у 99.99% времена.

II Развој, софтверска и административна подршка и базе података је организациони део у коме се, према законским прописима и према захтевима корисника, израђују нова апликативна решења и одржавају постојећи апликативни софтвери. Истовремено се води рачуна о ажурирању база података, *backup-и* података, њиховој заштити и чувању у складу са стандардом *ISO 27001:2013* и усвојеним процедурама. Током извештајног периода, у сопственом развоју, дизајниран је, креиран, тестиран и имплементиран извештајно-обрадни процес стања и структуре књиговодствених рачуна (ССКР). Такође, у сопственом развоју, креирана је апликација за аутоматско креирање и слање извода по текућим рачунима и рачунима динарске и девизне штедње. Током 2015. године извршена је унутрашња ревизија информационог система према најбољим праксама коришћењем *COBIT 5 (Control Objectives for Information and Related Technology)* и *ISO 20000* методологије.

III Електронско банкарство и картичарство се односи на континуирану подршку клијентима Банке којикористе услуге *E-banking-a* за правна лица, *Home-banking-a* и *mBanking-a* за физичка лица, као и заадминистрацију послова картичарства.

IV У Сектору Информационо-комуникационих технологија континуирано се прати извршавање захтева стандарда *ISO 9001:2008*, *ISO 14001:2004* и *ISO 27001:2005*

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ISO СТАНДАРДА

Банка примењује Интегрисани систем менаџмента квалитетом за стандарде *ISO 9001:2008*, *ISO 14001:2004* и *ISO 27001:2005*. У фебруару 2015. године сертификационо тело *DAS* је извршило прву ресертификацију интегрисаног система менаџмента. Том приликом је потврђено да Банка редовно преиспитује и унапређује свој интегрисани систем менаџмента квалитетом за сва три стандарда.

Континуирано се прати извршавање захтева сва три *ISO* стандарда тако што се спроводе следеће активности:

- Сва нова документација и ажурирање постојеће се усклађује са захтевима стандарда, у складу са одговарајућим процедурама;
- Запослени су упућују на обуке, стручна усавршавања, семинаре и омогућено им је праћење стручне литературе у складу са одговарајућом интерном регулативом;
- Контролише се неусаглашеност и пријављују инциденти у складу са одговарајућим процедурама;
- Спроводе се захтеви *EMS* стандарда у вези одлагања отпада, штедње енергетских ресурса и осталих аспеката и утицаја на животну средину, у складу са одговарајућим процедурама.

У складу са Пословником интегрисаног менаџмента и својим одговорностима и овлашћењима, Представник руководства за квалитет редовно надзире и даје инструкције у вези спровођења захтева сва три стандарда и обезбеђује поштовање усвојених политика: Политике квалитета, Политике сигурности информација и Политике заштите животне средине.



Слева надесно: *ISO 9001:2008* Систем менаџмента квалитетом, *ISO 27001:2005* Стандард безбедности информација, *ISO 14001:2004* Стандард за заштиту животне средине

ИМПРЕСУМ

ЈУБМЕС банка а.д.
Булевар Зорана Ђинђића 121
11070 БЕОГРАД
Поштански фах 59
Телефон: (+381 11) 220 55 00
Телефакс: (+381 11) 311 02 17
SWIFT: JMBNRSBG
E-mail: jubmes@jubmes.rs
Website: www.jubmes.rs

*

* *

Београд, јул 2016.